

es saig

Cloenda de l'any Pere Capellà

Les passades festes de Sant Honorat van incloure un acte que significava la cloenda i el colofó de l'any Pere Capellà: la presentació de la biografia, que ha elaborat Pere Fullana Puigserver, *Pere Capellà (1907-1954). La lluita incansable per la llibertat*. Entre els objectius marcats en aquest any hi havia, entre d'altres, els de conèixer la persona i l'obra de Pere Capellà, divulgar aquesta obra i promoure'n la investigació. A través del cicle de conferències que se celebraren, coneguèrem millor el personatge i l'època en què va viure; s'han fet representacions de les seves comèdies; tenim el primer volum de les obres completes i sembla que és imminent la publicació del segon; es prepara un treball sobre les seves cartes i finalment comptam amb una biografia detallada, minuciosa, del nostre Mingo Revulgo. Hem llegit l'obra (pensam rellegir-ne més d'un capítol) i hem constatat una feina d'investigació rigorosa, objectiva i molt completa, de lectura senzilla i amena. A més de recomanar-ne la lectura, gosaríem demanar-vos, amb insistència si cal, que no deixeu perdre l'oportunitat de conèixer millor una persona, un vençut, que dedicà la seva vida -massa curta- a lluitar per la llibertat.

L'acte de presentació del llibre va ser molt emotiu i les intervencions de tots quants hi participaren foren brillants i convinents. No entrarem en detalls. Volem, això sí, felicitar els promotors i organitzadors de la llarga sèrie d'activitats dedicades a Pere Capellà, que han estat un èxit en tots sentits. Enhorabona.

Segurament hem comentat qualche vegada la feina duita a terme pel nostre Ajuntament en publicacions per conèixer millor el nostre passat, la nostra gent, el nostre patrimoni; en aquests darrers quinze anys, des de l'inici de la col·lecció Pere Capellà, les edicions realitzades són dignes de lloança i són més meritòries, si tenim en compte que el nostre no és un Ajuntament que compti amb grans recursos. Ens hem de felicitar per la tasca feta, sense oblidar que en queda molta per fer. Com deia el poeta, "tot està per fer i tot és possible".

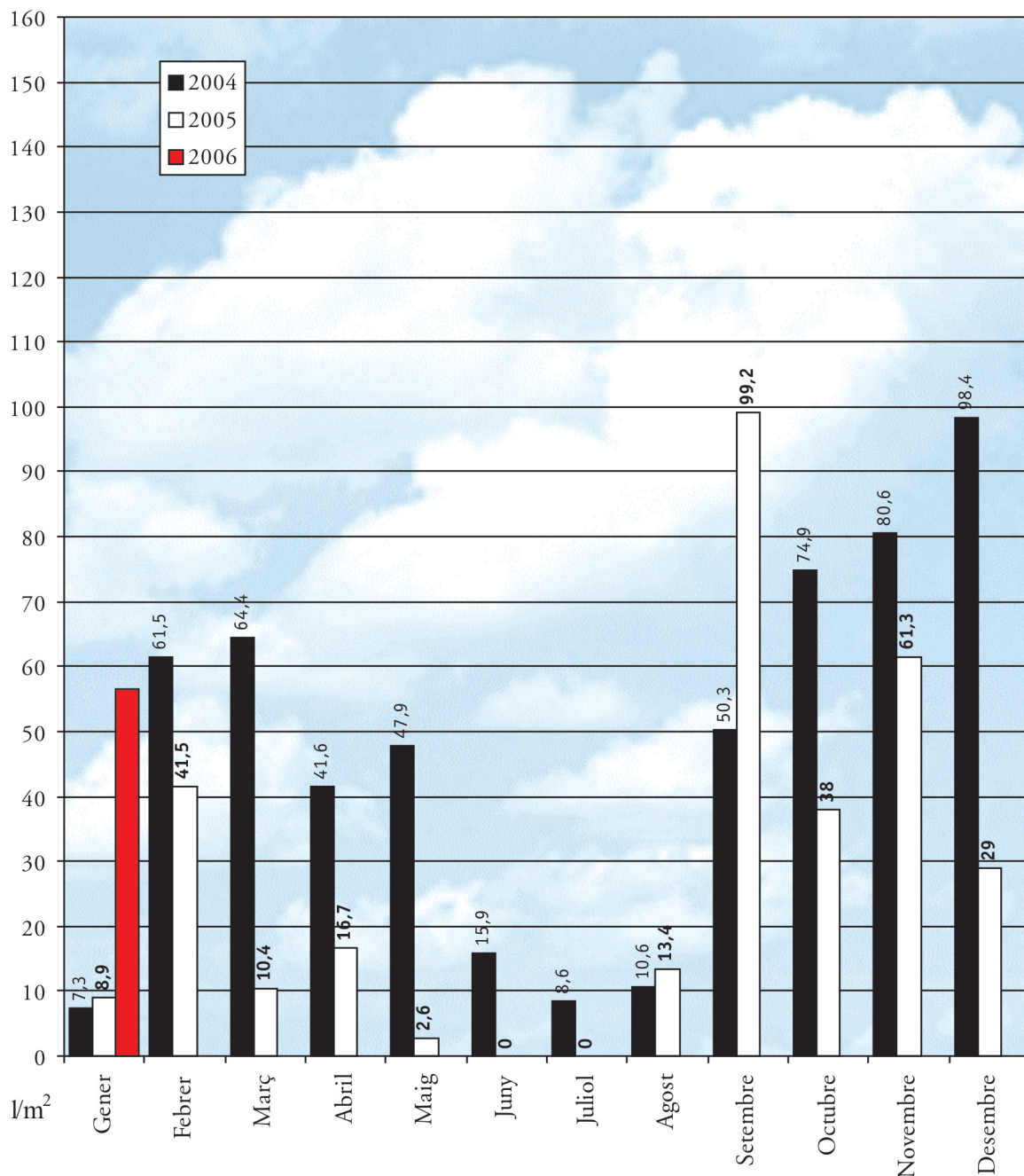
PORTADA
Titoieta
Fotografia de Jerònia Pou

Sumari

- 02 Editorial
- 04 Pluviòmetre
- 05 Calaix de sastre
- 06 M'han dit que diuen
- 07 Moviment demogràfic
- 08 Sabeu on és?
- 09 El sant del mes
- 10 L'Ajuntament informa
- 14 Plana Pinera
- 16 Esports
- 17 Noticiari de l'Obra
- 18 Una passejada, dues estampes...
- 19 Fa vint anys
- 20 Noticiari
- 22 Flora d'Algaida
- 23 Fa anys
- 24 Sobre astronomia
- 25 Glosa
- 26 Ens heu de fer una glosa
- 29 En record de don Gabriel Adrover
- 30 Xerradetes en cadena
- 34 Més dies que olles
- 36 Conversa amb...
- 38 Agrupació Socialista d'Algaida
- 39 PSM-EN d'Algaida
- 40 Partit Popular d'Algaida
- 41 Casal dels Joves d'Algaida
- 42 La vida, el dret i la justícia
- 43 Banda de Música d'Algaida
- 44 Darrers dies a Algaida
- 48 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

El total de pluges del mes de desembre va ser de 29 litres. Això fa que l'any natural de 2005 acabàs amb 340 litres, cosa que el fa un dels més secs dels darrers setanta anys. Ja comentàrem que l'any agrícola (setembre-agost) amb 426 litres havia quedat molt per sota de la mitjana del nostre poble, però resulta que l'any natural encara és molt pitjor.

El més de gener no ha estat del tot dolent, ja que fins dia 21 s'havien recollit 58,6 litres; quan escrivim aquestes línies ens trobam en plenes calmes de gener amb cels ben estirats.

Com sempre, són dades que ens proporciona el bon amic Gabriel Martorell.

Pròleg del País Basc

Sí, per molts d'anys, mestre Mozart. Avui, 27 de gener de 2006, en feis ni més ni menys que 250, que ja són anys. És una xifra tan rodona que tothom s'ha apuntat a la festa. Segurament enguany la vostra música sonarà com mai per a satisfacció de les nostres orelles. Avui mateix he sentit a Catalunya Ràdio fragments de la vostra Simfonia núm. 40 o del vostre Rèquiem, i m'he meravellat per la sapiència que vessau. Però el plaer ha estat curt, perquè el noticiari ha continuat i després han sortit a la palestra altres protagonistes de sonoritats més desgraciades: Rajoy, alguns militars que el *New York Times* ha qualificat de troglodites perquè amenacen... Fins i tot avui han ressuscitat aquell personatge tan sinistre anomenat Tejero. Ja són ganes de ressucitar, ja. Si continuen així, tenc por de sortir al carrer i topar-me amb els Reis Catòlics, el Cid Campeador o Don Pelayo.

Sí, mestre Mozart, diuen que sou mort, però la vostra música és viva, ben viva. Pos al tocadiscs *La flauta màgica* i immediatament desapareixen de l'escenari de la meua imaginació patètiques sarsueles interpretades per no menys patètics protagonistes. Ara mateix l'escenari estava ocupat pel president d'una alta instància judicial que, com a mostra de respecte al català, s'ha abillat de barretina i espadenyes amb la intenció de pronunciar una conferència sobre llengua, i ha acabat, entre olés i castanyoles, fent una frenètica ballada de sevillanes. "Olé, olé i més olé", deia el molt honorable senyor. Fins que els seus galls esquerdats han estat vençuts pels vostres sons immortals de "Pa-Pa-Pa-Papagena".

Sí, mestre Mozart, no cregueu que l'esmentat senyor és l'únic que desafina. Ara mateix qui irromp a l'escenari és el tenor Rajoy per interpretar una ària en xinès, la llengua que, segons ell,

serveix per viure a Madrid! Sí, ho heu llegit bé: viure en xinès a Madrid. No, mestre no, no us precipiteu: el tenor no és un extraterrestre, crec que a la vostra època encara no n'hi havia. De la seva boca ha sortit aquest calàpet simplement per negar l'evidència: no hi pot haver a Catalunya, segons el seu parer, cap obligatorietat d'aprendre català, perquè a Espanya no s'estableix cap obligació respecte de l'espanyol. I va cantant: "La Consti, la Consti, la Consti es cojonuda. ¡Como la Consti, no hay ninguna!", mentre un cor angelical va tapant-ne l'article 3: "El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret a usar-la". Creu, el tenor –i creu tot el cor angelical que l'acompanya– que no hi pot haver altre cant que el seu. I per això criden molt, però molt.

Sí, mestre Mozart, us n'anàreu d'aquest món tan sols dos anys després del triomf de la Revolució Francesa. Ja han passat 200 anys d'allò tan sabut de *liberté, égalité, fraternité*. Però n'hi ha que encara creuen que la seva llibertat serveix per esclafar la dels altres. Són els mateixos que practiquen que tots som iguals, però n'hi ha uns de més iguals que els altres. Són els mateixos que parlen als altres de germanor i de solidaritat, però que es porten com a germanastres, en el pitjor dels sentits que el llenguatge popular concedeix a l'expressió. Sí, mestre Mozart, vós heu aconseguit el reconeixement unànim de la genialitat de la vostra música. Però, com que "Pa-Pa-Pa-Papagena" rima amb Cartagena, són els mateixos que no dubtarien a qualificar-vos com un vulgar imitador de sarsueles espanyoles si així convingués als seus interessos. Amb disbarats i mentides tan grosses com aquesta, han construït la seva –i nostra– realitat.

Hem passat Cap d'Any i, com aquell qui diu, sense pena ni glòria. Ningú no se'n recorda, ja, d'aquell merder que es va organitzar quan havíem d'entrar en un altre mil·lenni, que si era al dos mil o al dos mil u... Com dèiem, ja ningú no se'n recorda, i, rient, rient, ja hem encetat el sis, que és un nombre al qual ningú no fa ni punyetero cas. El cap d'any va passar "normalment", bevent cava, normalment cava català, malgrat allò del boicot, l'endemà amb vidres pels carrers, però no tants com altres anys... en una paraula: sense gaire comentaris.

El que sí ha tengut ressò, i molt, del que diuen ara "mediàtic" (que no tenim gaire clar què vol dir, però suposam que és que se'n parla molt pels diaris i televisions) foren les festes de Sant Honorat. Dels foguerons, en podem dir que la gent hi participà, i molt, malgrat les pluges de l'horabaixa i les amenaces del vespre: la gent pogué torrar, i beure, a voler, i sense cap problema, si no era pel fred que feia. Un conflicte (ara emprarem aquesta paraula per no abusar de "problema", però vol dir el mateix) és que han desaparegut els cants de les ximbombes: no n'hi havia, al foguerons. Sentírem que quan l'Ajuntament hi aportava ximbombes, la majoria desapareixien abans de començar,... També hem sentit que entre el ball de bot i els dimonis, passa la vetlada sense que ningú pensi a cantar. I, darrers comentaris sentits, ja no queden gaires cantadors i cantadores, que vulguin sortir a rotlle.

Però parlarem de coses més serioses: els actes culturals han tengut una importància rellevant. I no ens referim al ball dels cossiers, que enguany estrenaven nous components,

i que segons notícies ho feren tan bé com els veterans. No, ens referíem per una part al pregó que, segons els assistents, fou un acte senzill però extraordinari pel seu contingut. Molt bé, Miquel Àngel! Ara ja hem utilitzat la paraula extraordinari i no sabem com anomenar la presentació de la biografia d'en Pere Capellà feta per en Pere Fullana, i que presentaren el nostre batle i el polític Josep Lluís Carod-Rovira. Segurament aquest nom fou el que omplí l'auditori del casal i una altra sala, ara bé realment va pagar la pena sentir-lo: es va cenyir a la figura del nostre paísà Pere Capellà, però en feu un retrat difícil de superar. Per cert, que es notaren bastants absències, però no podem dir més, que els que no hi anaren, ells s'ho perderen, i després s'han hagut de fiar dels que els ho varen contar l'endemà. I les traduccions mai no són fiables, com diu aquella llatinada "traductore, traditore", més o manco.

Per si no n'hi hagués prou amb això, hem tengut exposicions, cursets de diverses coses (això de la dansa del ventre inicialment va interessar a molta gent, però quan es miraren el propi ventre,... ho deixaren anar), concerts, ... Ens han parlat d'un acte senzill, però ben entranyable que fou la missa i inauguració d'una estàtua del Beat Ramon, a Cura. I allà on va més gent de cada any és a l'ermita de Sant Honorat el diumenge següent: molta de gent, a peu i altra tanta, en cotxe. I és que, diuen, només per gaudir d'aquells paratges, paga la pena pujar-hi.

Bé, i ja està bé de coses serioses. Convé parlar de temes que la gent comenta cada dia: els punts verds, que es comencen a anomenar

com “les merderes” d’Algaida. És un tema del qual fa temps hem sentit comentaris molt negatius, i aquí ens n’hem fet ressò altres vegades. Però es veu que el merder s’està incrementant de mala manera, i per no perdre val més no triar: tots els llocs amb contenidors són un vertader desastre. El més fotut és el que hem dit altres vegades: la gent és bruta, incivilitzada, mal educada, salvatge fins i tot,... però la gent som nosaltres. Ja pot, l’Ajuntament fer tots els esforços per netejar, si l’endemà està ja fet un desastre. Comentaris per trobar solucions: garrot, i si no va bé, més garrot, o “força de ferro” com n’hi ha que diuen. Multes, més vigilància, més dies de recollida (i això són més doblers),...

Fa anys, aquí mateix, de tant en tant parlàvem de problemes amb els telèfons, que hi havia interferències contínuament, números que saltaven, etc. Això sembla haver-se resolt, no sabem si és que la majoria utilitza el mòbil (això és un altre tema per parlar-ne un altre dia). Ara el tema que preocupa, i molt, és el de la recepció de l’energia elèctrica. Per entendre’ns, GESA, que ens fa arribar el corrent de forma tan baixa que no només no s’encenen els fluorescents, sinó que molts aparells queden danyats, sobretot els ordinadors o les centraletes de telèfon. Segurament n’haurem de tornar a parlar, perquè és un tema que preocupa a molta de gent.

Defuncions

Margalida Sureda Tomàs

Va morir dia 1 de gener
a l’edat de 78 anys.

Loreto Casas Comte

Ens deixà dia 6 de gener
Tenia 93 anys.

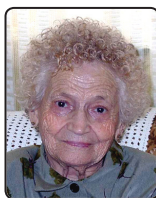

Montserrat Roig Fullana

Va morir dia 7 de gener
a l’edat de 88 anys.

Maria Amengual Oliver

Va morir dia 11 de gener
als 85 anys.

Margalida Ramis Palou

Ens deixà dia 22 de gener
als 87 anys.

Naixements

Maria Cirer Arbona

filla de Pau i Maria
Va néixer dia 21 de desembre.

Tania Alexandra Pasula

filla de Calin i Daniela
Va néixer dia 5 de gener.

Kevin Santiago Clavijo Vallejo

fill de Wilder Arnaldo i Yolanda
Va néixer dia 10 de gener.

Una **sitja**, entre d'altres definicions pot ser: “una petita cavitat de sòl arrodonit i aplanat per bastir-hi la carbonera o forn de fer carbó”. Damunt aquesta solera hi posaren la llenya d'alzina, en part horitzontal i la majoria inclinada cap a dalt. En el centre de la pila es deixava una xemeneia perquè l'aire hi pogués circular i es tapava la resta amb brancatge lleuger arrebossat de terra. El carboner havia de vigilar que la xemeneia no es tapàs, obrir-ne de noves, afegir-hi brancatge i tenir esment de la sitja durant els vuit o deu dies que durava l'encesa. Els carboners passaven quasi tot l'estiu al bosc, primer per exsecallar els arbres, després per tragar i acaramullar la llenya damunt la sitja, carbonitzar-la i finalment davallar el carbó obtingut.

Per habitar durant tant de temps en la solitud del bosc, els carboners començaven per fer una barraca a prop de la sitja, amb paret seca i coberta de càrritx. A llocs de la serra de Tramuntana, com el pla de Pouet, la fita del Ram, la mola de Planícia i a d'altres indrets, hem pogut veure que els carboners també s'hi construïen rústics forns de coure pa.

Refranyer

“A mitges; no omplen sitges”, significa que els negocis portats a mitges, solen ser poc productius.

Llinatge

Sitjar: existent a Algaida, Peratallada, Porqueres, Badalona, Porreres, Lluçmajor, etc.

Topònims

“Son Sitges”, possessioneta del terme de Manacor situada entre can Lliteres i son Pou Fondo.

“Placeta des Sitjar”, coneguda placeta algaidina que du aquest nom, perquè en temps primer hi havia dipòsits soterrats per guardar-hi gra, que també s'anomenen sitges.

Cançó

Carboner, bon carboner,
què duis dins aquest sarró?
Jo hi duc sa meva suor
d'onze dies de sitger.

Pista

Al voltant d'aquesta sitja no hem trobat cap resta de barraca o de forn, perquè els carboners que hi treballaven no en tenien necessitat, donada la seva proximitat al nucli urbà d'Algaida. Per trobar aquesta sitja és necessari desviar-se una trentena de passes d'una famosa drecera que els algaidins utilitzen massivament un pic a l'any pels voltants de les festes de Pasqua.

Solució del mes passat

La campaneta protagonista a Es Saig anterior està situada a la cantonada de les cases de can Llençol, del carrer de Palma.

Santa Àgata (o Àgueda)

Àgata va viure a la primera meitat del segle III en temps de l'emperador Deci. Era d'una noble i rica família de Catània (Sicília) i fou víctima de la persecució contra els cristians organitzada per aquest emperador, persecució que a Sicília va ser dirigida per un pretor anomenat Quincià. Sembla que aquest pretor s'enamorà de la riquesa i la bellesa d'Àgata i intentà seduir-la per tots els mitjans. En vista de la seva resistència, la féu empresonar i la va sotmetre a greus turments i privacions que no van fer forat en la fermesa de la nostra santa. Enfurit, Quincià va passar a les tortures manant que li tallassin els pits (o un pit, la tradició és ambigua); segons una tradició, a la presó li va aparèixer sant Pere el qual la va curar completament i li restituí el pit. Aleshores el pretor manà que escampassin per terra calius i vidres i que Àgata hi fos arrossegada repetides vegades allargant el suplici fins a la mort. Això succeí l'any 253, dia 5 de febrer, diada en què celebrem la seva festa.

A la mort de la santa es produïren diversos prodigis: Quincià morí potejat pel seu cavall i el volcà Etna entrà en erupció i amenaçà la ciutat de Catània, que es pogué salvar del foc gràcies a la intercessió de santa Àgata. Val a dir que les actes del seu martiri foren escrites al segle VI i contenen molts episodis llegendaris.

Pel suplici a què fou sotmesa de tallar-li els pits és advocada de les dones en general i especialment de les que crien: és invocada per mal de pits, escassetat de llet i per una millor nutrició dels infants. També és protectora contra els incendis.

Santa Àgata era patrona de les dones i, a certes contrades, especialment a la part de Lleida, es feia la festa de les dones, que és una reminiscència del matriarcat: és un dia en què les dones gaudeixen d'absoluta hegemonia i els homes les han d'obeir i servir: elles organitzaven la festa, el ritual, el ball, el dinar. Era un efímer matriarcat que durava un sol dia. D'altra banda, això no és res nou: per exemple, a les festes matronals de l'antiga Roma passava una cosa semblant i fins i tot les esclaves es permetien -i se'ls tolerava- actituds que normalment no els eren permeses.

Pel que fa als adagis, ens recorden que per santa Àgata o Àgueda "l'hivern s'enfada": fred, pedregades, neu. També és bon dia per sembrar cebes, blat de moro i per plantar l'alfabeguera. Si no anam errats, és festa a Sencelles.

Ampliació de la Casa de la Vila

Coincidint amb la festa de Sant Honorat, el passat 16 de gener, el ministre d'Administracions Públiques, Jordi Sevilla, va inaugurar les noves dependències de la casa de la vila. Assistiren a l'acte, a més de la Corporació municipal presidida pel Batle, la vicepresidenta del Govern de les Illes Balears, Rosa Estarás; els consellers executius de Cooperació Local i d'Obres Públiques del Consell de Mallorca, Miquel Riera i Antoni Pasqual, respectivament; el diputat nacional, Francesc Antich; exbatles d'Algaida i altres autoritats.

La realització d'aquest projecte ha estat possible gràcies a l'adquisició de l'immoble veí de la casa de la vila que l'any 2001 va realitzar l'Ajuntament. Aquesta compra fou finançada pel Govern de les Illes Balears en virtut de l'acord de col·laboració que signaren l'Ajuntament d'Algaida i la Conselleria de Presidència, mentre era president del Govern de les Illes Balears Francesc Antich.

Aquesta obra, que ha estat finançada pel Ministeri d'Administracions Públiques, el Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament d'Algaida, ha estat executada per l'empresa Ortiz, SA. Construcciones y Proyectos, a partir del projecte redactat per l'arquitecta Aina Cifre Bibiloni. Contempla l'habilitació de nous espais destinats a serveis municipals, com són urbanisme o punt d'atenció al públic de la Policia Local, despatxos per a diferents regidories i per als grups polítics o arxiu. A la vegada aquesta ampliació ha permès fer una nova distribució dels espais de l'edifici antic, Jutjat de Pau, arxiu del Jutjat de Pau o una sales destinades a juntes, entre d'altres.

Referent al punt d'atenció de la Policia Local que s'ha habilitat amb entrada directa des del carrer i independent de la resta de dependències, s'ha de dir que aquest espai no és el quarter o edifici

destinat a la Policia Local, que efectivament, si fos així, hauria de tenir totes les dependències que exigeix la legislació, vestidors, dutxes, menjador, etc., sinó que és un espai integrat dins l'edifici municipal per prestar l'atenció al públic i el suport als serveis administratius de la Casa de la Vila.

Igualment s'ha de dir que en un futur, l'Ajuntament haurà d'habilitar o construir un nou edifici destinat a la Policia Local, ja que l'ampliació de la plantilla que preveu l'Ajuntament per poder donar el servei necessari i que demanen els ciutadans així ho exigirà.

Aprovació provisional del Pla Parcial Es Porrassar

A la sessió que va tenir lloc el passat 18 de gener, l'Ajuntament ple va acordar per unanimitat l'aprovació provisional del Pla Parcial Es Porrassar. Ara s'ha de remetre l'expedient a la Comissió Insular d'Urbanisme per a la seva aprovació definitiva.

Representant al Consell Escolar de l'IES Llucmajor

A la mateixa sessió, l'Ajuntament ple va acordar per unanimitat acceptar la invitació del Consell Escolar de l'Institut d'Educació Secundària de Llucmajor, per la qual l'Ajuntament d'Algaida tindrà un representat, amb veu i sense vot, al Consell Escolar d'aquest centre. El representat de l'Ajuntament al Consell Escolar és el regidor d'Educació i Sanitat, Francesc Ramis Oliver.

Transport escolar a l'IES Llucmajor

La legislació vigent estableix el transport escolar obligatori i gratuït per als alumnes que cursen els estudis d'educació obligatòria. En el cas dels

alumnes que assisteixen als centres d'educació secundària, només en disposen els alumnes matriculats al primer i segon cicle de l'educació secundària obligatòria.

Aquest fet implica que els alumnes de batxillerat s'hagin de desplaçar en vehicles particulars al centre, la qual cosa a vegades és difícil, ja que hi ha pares que no poden acompanyar els seus fills a l'institut per mor de les seves obligacions laborals.

En aquest sentit, l'Ajuntament ple, a la mateixa sessió, va acordar per unanimitat sol·licitar a la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears que a l'hora de fer les previsions per al transport escolar per al curs 2006 – 2007 tingui present una reserva de places per als alumnes del municipi d'Algaida que cursaran estudis a l'IES Lluçmajor per als quals no hi ha transport escolar, batxillerat, cicles formatius, garantia social, sabent que les despeses del transport han de ser assumides pels pares o tutors dels alumnes.

Reforma circulatòria

Dins el mes de gener s'havia d'aplicar la tercera fase de la reforma circulatòria, que afectava els carrers Joan Alcover i Antoni Maura. Aquesta s'ha ajornat, ja que en aquests moments s'està estudiant si es deixa tal com està actualment o si es canvia tal com estava previst. Per això, s'han situat a diferents indrets aparells per controlar el trànsit de vehicles que passen per aquests carrers. Igualment, s'han col·locat aparells als carrers del Sol i del Campet per determinar si la circulació a ambdós carrers s'ha de mantenir igual que ara, amb dos sentits, o si han de passar a ser d'una sola direcció.

Per altra part, la Direcció General d'Obres Públiques i Transports del Govern de les Illes Balears, a partir d'una al·legació presentada per

l'empresa concessionària de la línia de transport públic per carretera, ha demanat a l'Ajuntament que proposi una altra ubicació per a la parada del bus, ja que la que es va proposar obligava a una ruta massa llarga dins el nucli urbà d'Algaida, la qual cosa suposa un incrementant de temps en cada trajecte.

Per això s'ha encarregat a l'empresa Gadeso, que a partir dels estudis que s'estan fent actualment sobre el nombre de vehicles que circulen pel recorregut del trajecte que segueix el bus de línia dins Algaida, proposi una ubicació per a la parada, però que aquesta no estigui allunyada del centre del poble.

Pla d'Obres i Serveis 2006

El Departament de Cooperació Local del Consell de Mallorca ha remés un escrit a l'Ajuntament d'Algaida en el qual s'informa de l'acord de l'aprovació inicial del Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca per a l'any 2006. De les dues obres presentades per l'Ajuntament, la rehabilitació de la plaça de Pina i la pavimentació del camí de na Bubota, només ha quedat inclosa la primera, amb un pla de finançament plurianual.

La rehabilitació de la plaça de Pina és un projecte redactat per l'arquitecta Aina Cifre Bibiloni que té un cost de 135.993,48 € i que serà finançat en un 80% pel Consell de Mallorca, 110.394,78 €, i la resta per l'Ajuntament d'Algaida, 27.598,70 €.

L'inici de les obres, d'acord al plec de condicions del Pla d'Obres i Serveis començaran el setembre d'enguany.

Ha quedat exclòs del Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca la pavimentació del camí de na Bubota, que amb un pressupost de 165.817,50 €, del qual l'Ajuntament sol·licitava una ajuda

del 80 %. L'elevat cost d'aquest projecte fa inviable que l'Ajuntament ho pugui assumir íntegrament i l'aplicació de contribucions especials als veïns, també esdevé inviable, ja que l'aportació que haurien de fer seria molt elevada.

Però, a causa del seu mal estat, l'Ajuntament té la intenció d'arreglar el ferm d'aquest camí, juntament amb el camí Vell de Pina, el més aviat possible.

Problemes amb el subministrament elèctric

Darrerament s'estan produint baixades contínues en la tensió elèctrica a Algaida, que afecten no només l'enllumenat públic: carrers sense llum, fanals que s'encenen i s'apaguen contínuament, baixada de la intensitat lumínica, sinó que també afecten el subministrament elèctric que l'empresa GesaEndesa serveix als domicilis particulars, la qual cosa provoca problemes als electrodomèstics, ordinadors, etc.

Un control realitzat a l'entrada del comptador de la casa de la vila durant vint-i-quatre hores ha donat un màxim de voltatge de 206 volts i un mínim de 160 volts, sobre una potència contractada de 220 volts.

Davant aquest problema, el Batle ha remés un escrit al director general de GesaEndesa, on li exposa la problemàtica que afecta sobretot el centre del nucli urbà d'Algaida i la zona que rep el subministrament del transformador situat al carrer Quarterada, a la vegada que li demana que la companyia elèctrica solucioni aquest problema el més aviat possible.

Posada de la primera pedra del centre de dia d'Algaida

El 12 de desembre, la Consellera de Presidència i Esports del Govern de les Illes Balears, Maria

Rosa Puig, i el Batle d'Algaida, Jaume Jaume, posaren la primera pedra del que ha de ser el centre de dia d'Algaida.

Aquesta obra, finançada íntegrament per la Conselleria de Presidència i Esports amb un pla de dinou anualitats, per la qual cosa l'Ajuntament d'Algaida ha d'assumir les despeses dels interessos del préstec; servirà per dotar d'un lloc d'estada diürna a les persones d'Algaida, Pina i Randa, i així s'evitarà el seu desplaçament als centres de la Mancomunitat, Montuïri i Costitx.

Inauguració de les obres de reforma de la depuradora de Randa

El passat 26 de gener es varen inaugurar les obres de reforma i remodelació de l'estació depuradora d'aigües residuals de Randa. Aquestes obres serviran per millorar la qualitat de la depuració de les aigües residuals procedents del nucli urbà de Randa. A l'acte hi varen assistir, a més d'alguns membres de la Corporació municipal i altres autoritats, el conseller de Medi Ambient, Jaume Font Barceló.

Presentació de L'Agenda Local 21

A l'auditori del casal Pere Capellà, el dimecres 11 de gener, va tenir lloc la presentació de la diagnosi que sobre el municipi d'Algaida s'ha realitzat com a primera fase de la implantació de l'Agenda Local 21. Aquest document presenta l'estat actual del municipi des de diferents aspectes, ja siguin socials, demogràfics, culturals, econòmics o laborals, i determina quins són els seus punts forts i els seus punts febles amb la finalitat d'aconseguir una millor qualitat de vida des d'un punt de vista sostenible.

Igualment, es varen presentar els resultats de l'enquesta que ha elaborat l'empresa Gadeso

per completar la diagnosi. Aquesta enquesta s'ha realitzat sobre una mostra de 400 habitants d'Algaida, Pina i Randa i està destinada a escoltar l'opinió dels ciutadans sobre els diferents serveis que es donen: esportius, sanitaris, culturals o administratius o també sobre diferents aspectes o infraestructures del municipi: trànsit, carrers, equipaments, etc.

A partir d'aquests dos treballs, s'ha d'iniciar la segona fase de l'Agenda Local 21, que és la implantació del fòrum ciutadà. Aquest és el mitjà de participació i consulta, obert a tothom, on poden prendre part les persones i agents socials, econòmics i ambientals relacionats amb el municipi.

Des de l'equip de govern (PSOE – UM) hi ha el compromís polític de dur endavant la implantació de l'Agenda Local 21, perquè aquesta esdevé un instrument molt important de participació ciutadana, a l'hora de planificar i programar les actuacions que serveixin per aconseguir un municipi sostenible.

És per la qual cosa que, presentada aquesta primera fase i de cara a la creació del fòrum ciutadà, des de l'Ajuntament es demana la col·laboració i participació dels veïns, entitats o dels diferents sectors, ja siguin comercials, sanitaris o educatius, per formar part d'aquest mitjà de participació i debat.

En aquest moments s'està elaborant un calendari, que es farà arribar a tothom, de reunions sectorials que se celebraran aquest mesos de febrer i març, perquè tinguem la possibilitat de poder participar i, a la vegada, perquè la veu dels veïns i veïnes d'Algaida, Pina i Randa sigui escoltada.

Pla Estratègic per a la dinamització econòmica i social

Durant les passades festes de sant Jaume, es va

presentar el Pla Estratègic per a la dinamització econòmica i social del municipi d'Algaida. Aquest Pla ha estat aprovat recentment i inclòs dins la iniciativa europea Leader +.

Aquest projecte, que compta amb un pressupost de 42.000 €, un 60% finançat amb fons europeus i la resta per l'Ajuntament d'Algaida, té com a objectius principals promoure la imatge del municipi d'Algaida a nivell local i a nivell nacional, desenvolupar iniciatives que siguin perdurables en el temps, impulsar la vida cultural, donar suport als agents socials i econòmics del municipi o situar Algaida com una alternativa turística especial.

Una vegada que ja s'ha aprovat, s'iniciarà l'execució d'aquest projecte, ja que molts dels seus objectius s'han de desenvolupar dins aquest any.

Presentació llibre sobre Pere Capellà

El passat 14 de gener, coincidint amb les festes de Sant Honorat, fou presentat a l'auditori del casal Pere Capellà el llibre escrit per Pere Fullana Puigserver, Pere Capellà (1907 – 1954). La lluita incansable per la llibertat. La presentació fou a càrrec de Josep Lluís Carod-Rovira, president d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Al mateix acte, es va presentar la memòria d'activitats que s'ha realitzat dins el projecte 2004, any Pere Capellà, que en motiu del cinquanta aniversari de la seva mort va organitzar l'Ajuntament d'Algaida.

Crònica d' un xafarder

Queda ja una mica enfora quan encetàrem, per dir-ho de qualque manera, aquest any nou. Sí, quan tothom es fa les mateixes estúpides promeses de sempre (m'apuntaré al gimnàs, deixaré de fumar, no me tornaré a engatar, etc...), que tanmateix mai s'arriben a fer realitat. El que sí fou cert és que enguany va ser molta la gent que s'acostà a la plaça per rebre l'any entrant, feia goig veure tanta gent del poble plegada... i també de fora poble. Quasi tots (sempre hi ha qualque despistat) varen engolir-se el raïm a ritme de les campanes i després obriren el cava per brindar salut i alegria per a tothom.

Llavors vengueren els Reis Mags: per enguany, els joves (COF) varen intentar introduir qualque cosa nova a l'assumpte, per això uns dies abans de la arribada de Ses Majestats, els Patges Reials feren la recollida de les cartes dels infants de Pina, per tal de fer-les arribar a... bé, ja se sap. El tema és que no va anar tan bé com s'hauria volgut, suposam que perquè no es va anunciar com era precis. I després la qualcada, que fou rebuda enmig d'una bona tempesta... encara que no va ser, ni de bon tros, deslluïda per aquest fet. L'anècdota del dia la va protagonitzar el Pare Toni (el nostre capellà) que, quan va haver començat la missa, se'n va anar el llum, emperò, lluny de perdre els nervis, continuà la celebració amb l'ajuda d'un "camping-gas", un fenomen aquest home. Una vegada acabada la missa el llum retornà i es fa fer l'entrega de regals amb total normalitat; això sí, "a cobro" ja que feia una aigua de bimbolla a fora.

I si a Algaida fan festa per Sant Honorat, a Pina la feim per Sant Antoni. Enguany queia

en dimarts, dia feiner per a molts, per això no s'esperava que hi hagués gaire gent. Idò quina sorpresa!...Tot el contrari: la revetla va ser d'allò més animada! Els dimonis encalçaren als al·lots amunt i avall i els més grans a la seva: menjant, bevent o fent tertúlia devora el foc... Llàstima, però, que tot acabàs una mica d'hora. L'endemà a les beneïdes dos del mateix, molta gent i bastants carrosses foren les que animaren la festa. En definitiva, podem dir que va anar com unes serrines.

Bé, i si no us ha bastat la festa, ja s'acosta el Carnestoltes i la Rua, temps per disfressar-se i fer una rialla abans de Quaresma. Per cert, un ha sentit cosa: que es vol fer una Rua com fa anys que no es veu al poble. Per ser així, és necessària la participació de tothom que vulgui fer bulla i muntar una bona bauxa... des d'aquesta plana voldríem incentivar la participació dels més jovenets i dels ja més granats.

Garrotades i medalles

Garrotades

A la gent major de Pina

Resulta curiós el fet que a tots el pobles de Mallorca, on se celebra Sant Antoni, sigui la gent major qui visqui amb més intensitat aquesta celebració, mentre que a Pina això no és, ni prop fer-hi així. Ni ximbombes, ni gloses, i molt poca o nul·la presència a la revetla. Tal vegada és més còmode estar al sofà davant el televisor mirant qualsevol programa escombraries, en lloc de fer festa amb el poble.

A molts de pares i mares

És estrany que per la qualcada del Reis Mags no hi hagi cap pare o mare disposat a donar una mà. És bastant la feina que hi ha per fer i massa les hores que hi perd més d'un sense tenir-hi cap interès. Sembla que el problema és que estau malavesats (- ja ho faran els joves amb es Batle de torn...) Vius, no fos cosa que qualque any haguedu d'anar al poble del costat o a Ciutat a esperar-los als Reis.

Diagnosi de l'Agenda Local 21

Crec que és bastant greu que, llevat de dues persones de Pina (cap d'elles empresaris), mostrassin el més mínim interès per participar a la reunió informativa que es va fer al Casal Pere Capellà d'Algaida. Aquest és un projecte adreçat de manera especial a les empreses, per tal de dur a terme un creixement sostenible del municipi.

Pel que es veu, mentre que no hi hagi efectes en la butxaca, poc importa tota la resta.

Medalles

Al Pare Toni, el capellà de Pina

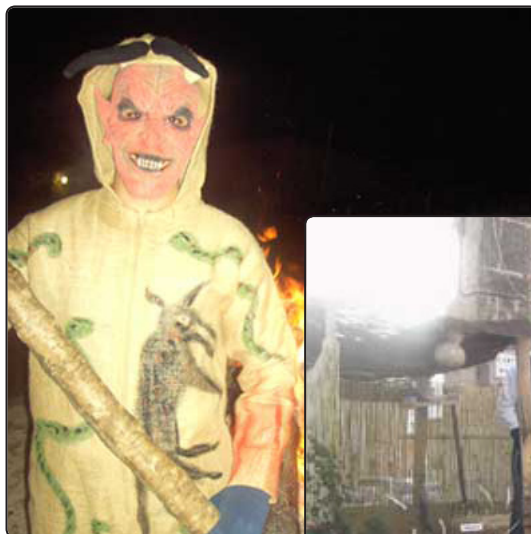
Abans ja ho hem comentat una mica; se la mereix per dur a bon port una missa (la de Reis), completament a les fosques, amb l'única ajuda d'un "càmping-gas".

Als que feren carrosses per Sant Antoni

Enguany foren molts els que participaren, fet que és d'agrair per part de tots. Ara només falta que no es perdi el costum.

Als nins i nines del poble

Perquè estan d'enhorabona, després d'haver vist la gran quantitat de regals que es repartiren. Senyal que feren una "bondassa".

CE Algaida

Com ja diguérem el mes passat, l'equip de primera regional segueix invicte al camp municipal del Porrassar. També us varem informar que el partit contra l'Alaró acabà amb un empat a 2 final, però una alineació incorrecta de l'equip rival, amb un jugador al camp que estava sancionat, ha fet que la Federació Balear decidís donar el partit per guanyat a l'equip algaidí per un resultat final de 3-0. Aquests bons resultats com a local no estan compensats amb resultats positius fora d'Algaida. Tan sols s'han sumat 5 punts a camp extern. Si aconseguíssim sumar punts més sovint a fora camp, o com diuen alguns experts algaidins, "fer la mitja anglesa", que consisteix a guanyar els partits de casa i empatar els de fora, segurament podríem optar a lluitar per l'ascens.

De totes maneres, l'equip està ben situat a la part alta de la classificació a pocs punts del líder: el Cala d'Or. Pareix, però, que aquest equip lluita tot sol per guanyar aquesta lliga, amb pressupost que supera amb molt tots els altres equips, fa que sigui el més ferm aspirant per aconseguir el títol de campió. A partir d'aquí hi ha un grupet d'equips com: el Pollença, l'Escolar, l'At Rafal i l'Algaida que lluitaran per les altres posicions capdavanteres.

Queda tot una volta per jugar i, per tant, si l'equip de Tomeu Fullana fa el cap viu fora del Porrassar i segueixen amb la bona línia actual al nostre camp, tenen totes les aspiracions intactes per seguir lluitant per estar situats entre els quatre primers. Aquestes posicions són les que donen opcions d'ascens. Els primers partits de

la segona volta determinaran les opcions reals del nostre equip; de totes maneres, el calendari és força complicat de principi, amb dues visites molt complicades dins els camps del Gènova i el Pollença. Entre i entre, rebrem l'Arenal que va ser el primer partit que va perdre l'Algaida a la primera volta.

Un dels puntals d'enguany de l'equip és Andreu Trobat. Sempre havíem dit que n'Andreu era un jugador impressionant, amb una qualitat individual envejable, i enguany ho demostra de totes totes. És el màxim goleador de l'equip, amb 12 gols, sumats a un grapat d'assistències de gol. Recordarem que Trobat és un jugador format a les categories inferiors de l'Algaida.

Passant a un altre tema i deixant de banda el futbol, us informam que dia 8 de gener va tenir lloc una diada esportiva al pavelló municipal d'Algaida, on participaren un centenar d'al·lots i al·lotes d'Algaida. Aquests nins, amb edats compreses entre els 3 i 8 anys, feren una petita demostració dels diferents esports que practiquen: futbol, volei, patinatge, gimnàstica rítmica, psicomotricitat i tennis. Destacarem el bon nivell de tots els participants. Un altre fet remarcable és el lliurament, per part de l'Ajuntament, d'un xandall a tots els participants de les activitats esportives, emmarcades dins les activitats extraescolars del col·legi Pare Pou.

Resultats

CE ALGAIDA – LA UNIÓN 3-1

PILARES – CE ALGAIDA 2-1

Escacs

Es va celebrar el torneig de Sant Honorat amb la victòria d'en Sebastià Massanet. Aquest mateix jugador, amb clara marxa ascendent i excel·lent forma, s'ha proclamat campió de Balears Universitari i s'ha guanyat el bitllet per participar al campionat d'Espanya.

Al torneig infantil s'ha imposat Vicens Canyelles, seguit de Ruben Curiel i Hèctor Rafel.

La lliga per equips ha començat amb una forta polèmica per les modificacions fetes per la Federació en aquesta competició, en contra de l'opinió de la majoria d'equips, sobretot pel retall de jornades.

Per primera vegada el Club d'Escacs Algaida es presenta amb tres equips, un a preferent i dos a segona, ja que la Federació també ha decidit eliminar la tercera categoria.

La primera ronda ha estat bastant bona per als nostres representants. El primer equip va aconseguir una important victòria dins Andratx per 2.5-3.5. L'equip B es va imposar clarament dins Artà per 0-4, mentre que l'equip C perdia per 1-3 contra Balanguera C; si bé hem de dir que el tercer equip està format per jovenets i el seu objectiu es anar-se formant com a jugadors d'escacs i anar adquirint experiència.

Dissabte dia 7 de gener, dins el marc de les Festes de Sant Honorat d'enguany, la Delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear va organitzar, amb la col·laboració l'Ajuntament d'Algaida, la conferència "El conreu de la figuera a Mallorca", a càrrec de Monserrat Pons i Boscana, apotecari de Lluçmajor i conreador experimentat d'aquest arbre a la finca de Son Mut Nou. A l'acte hi assistí un nombrós públic que gaudí de les explicacions apassionades del conferenciant, el qual, després d'una visió ràpida de l'evolució del conreu de la figuera a Mallorca i a tota la Mediterrània, passà a fer una descripció, acompanyada de material fotogràfic, de les característiques de les varietats de figuera més comunes als nostres camps. El parlament acabà amb una documentada defensa de la necessitat de mantenir i impulsar el conreu de la figuera, especialment de les varietats autòctones, donat que aquest arbre ha estat fins no fa molt un emblema de la pagesia mallorquina.

Actes prevists per al mes de febrer

Excursió al puig Tomir, diumenge dia 19

Per dues vegades consecutives hem hagut de suspendre l'excursió al puig Tomir a causa del mal temps. Però: Qui fa tres, ase és, diuen. Per això, per al mes de febrer tornam a planificar la mateixa del mes passat i de l'altre. Ens ho hem plantejat com un repte entre nosaltres i la meteorologia. Aquest mes, concretament diumenge dia 19, pujarem al Tomir! La sortida dels caparruts, i també dels qui s'hi apuntin per primera vegada, serà a les 9 h de plaça.

Una passejada, dues estampes...

es saig

Mirant lluny, ensopeguen a prop, diuen. És un perill que val la pena córrer, si així abastam amb la mirada el que sentimentalment ja és nostre. Des de les pedreres d'Albenya, el paisatge esdevé un gran tauler d'escacs amb la seva reina, les cases de Son Romaguera. Des de les pedreres del Coconar, al puig de Son Reus, la reina és ara l'illa de Cabrera, sobretot avui que els niguls li proporcionen una magnífica corona de llorer.

Miquel Serra

Número 62, febrer de 1986

La portada d'Es Saig, de febrer del 86, era un dibuix de Pere d'Alcàntara Penya que mostra el carrer de l'església, des de can Floquet, amb l'església i el campanar al fons, tal com era fa uns cent vint-i-cinc anys. Si tornau a mirar aquest dibuix, comprovareu que és un dels racons del poble que han canviat molt poc.

La Xerradeta, firmada per Guillem Vanrell Bessonet, era amb madò Margalida Maia, que estava a punt de complir els cent anys; quan la revista ja era a la impremta madò Margalida va morir, li faltaven deu dies per arribar a centenària. A l'entrevista ens explicava detalls de la seva llarga vida.

Fa vint anys vam viure aquella polèmica d'OTAN sí/OTAN no; el govern de Felipe González rectificà la postura inicial que era "OTAN, d'entrada, no" per decantar-se cap a una incorporació a aquest organisme, ratificada per un referèndum. S'hi referia n'Andreu Majoral en la seva col·laboració i també n'Antoni Garau en un "Inventari personal".

L'Editorial comentava la decisió de la Corporació de tornar a presidir les cerimònies religioses, com també hi feia referència en Calaix Desastre. A més de les seccions habituals, hi havia una carta oberta de l'Associació de la Tercera Edat d'Algaida, que puntualitzava unes diferències que tenien amb l'Ajuntament referides a l'adquisició de l'edifici de la rectoria. Com recordareu, aquest va ser un projecte del qual es parlà bastant i que al final va acabar en no-res.

En Pere Mulet transcrivía unes "Cançons que diuen que Qui vol vida alegre / que no s'enamor*" trobades en uns papers de final del segle XVIII; un document ben curiós. Com també ho era un altre de Notícies d'Arxiu de l'any 1743, que recollia un acord dels veïns de Pina per defensar els seus drets sobre la comuna que tenien; és interessant, entre altres coses, perquè anomena els 47 caps de casa assistents a la reunió que segurament eren gairebé tots els que aleshores tenia Pina.

En aquest temps, els números d'Es Saig tenien per terme mig unes 24 pàgines i la part gràfica era bastant pobra: qualche foto antiga, les dels al·lots de les Escoles, de l'entrevistat, del moviment demogràfic, i poca cosa més.

Nova estàtua de Ramon Llull a Cura

Sempre és bon moment per recordar que la figura de Ramon Llull es troba estretament lligada a la del Santuari de Cura, lloc que, com sabem, el beat escollí per a la meditació i per desenvolupar part de la seva immensa obra.

En record de la seva figura, i per mostrar aquest lligam, els religiosos franciscans del santuari han tingut la iniciativa d'inaugurar en el recinte una nova estàtua de Ramon Llull, que va ser beneïda el passat diumenge dia 15 de gener, dins el marc de les festes de Sant Honorat.

En aquest projecte per retre homenatge a la figura del beat, hi han participat nombroses persones. Segons informacions recollides del Diari de Balears, l'escultura és obra de l'artista romanès Ivan Elenkov. Amb 180 centímetres d'alçada, està feta amb pedra de Santanyí i descansa sobre una base de 90 centímetres d'alçada de pedra viva de Binissalem, extreta de la pedrera de Toni Marquès i Miquel Bibiloni. El projecte ha estat executat per l'empresa Calizas Mallorca, S.A., sota la direcció de Bartomeu Cabrer i els esborranys d'Antoni Oliver. Al projecte també hi ha participat l'arquitecte diocesà de Mallorca, Sebastià Gamundí.

Els religiosos franciscans del Santuari de Cura han agraït especialment al matrimoni algaidí format per Miquel Amengual Oliver i per Catalina Oliver Servera la donació que han realitzat per fer possible la nova estàtua de Ramon Llull, que és la que podem veure a la fotografia adjunta.

Escrit de Carod Rovira al diari Avui

Dissabte dia 14 de gener, tengué lloc l'acte probablement més multitudinari de les festes de Sant Honorat d'enguany: la presentació del llibre *Pere Capellà (1907-1954). La lluita incansable per la llibertat* de Pere Fullana Puigserver. No hi ha dubte que una de les causes que contribuï a l'èxit de públic fou la personalitat escollida per fer aquesta presentació: Josep-Lluís Carod-Rovira, president d'Esquerra Republicana de Catalunya, polític d'un gran carisma i que sempre es troba a la part més alta de la popularitat. Si la seva elecció fou un encert, pensam que és un honor per a Es Saig que ell mateix sigui el cronista de l'acte que aquell dia es desenvolupà al Casal Pere Capellà. És per això que reproduïm l'article que amb tal motiu publicà al diari Avui.

Horabaixa a Algaida

La fredor del carrer, a mitja tarda, contrastava amb l'escalfor humana que omplia a vessar dues sales del Casal Pere Capellà, a Algaida. S'hi presentava la biografia de Pere Capellà, magníficament escrita per un altre algaidí, Pere Fullana. En els primers seients, l'expresident Francesc Antich, Pere Sampol, Biel Vicens i els fills, Llorenç i Margalida. I una munió de persones, de tota edat i condició, presents en la darrera de les activitats promogudes per l'ajuntament, en homenatge al seu fill il·lustre. La taula era presidida pel batlle J. Jaume, flanquejat pel biògraf i pel presentador, signant d'aquestes ratlles.

Pere Capellà havia nascut el 1907, com E. Gómez Nadal, J. Cid i Mulet, A. Bladé i Desumvila i l'Institut d'Estudis Catalans... Molt influït pel seu pare, Llorenç, mestre sabater i glossador, més conegut com a "Batle", en va rebre l'ofici, la facilitat de paraula i les idees. Als 23 anys era ell qui s'adreçava als manifestants concentrats davant l'ajuntament en proclamar-se la República, poc després editava *Cançons republicanes*, tot definint-se com a glossador popular, i als 25 es treia el títol de mestre d'escola. És treballant de mestre a Montcada i a Sants, al Principat, en el període apassionant de la Generalitat republicana, on fa

el pas conscient a la catalanitat nacional, viu els fets del 6 d'octubre i s'afilia a Esquerra Republicana de Catalunya, sense deixar d'escriure a la premsa mallorquina i compaginant també la militància amb Esquerra Republicana Balear.

L'alçament militar del 1936 l'agafa a l'illa i en fuig amb barca fins a Menorca i d'allí a Barcelona. Llavors s'incorpora a l'Escola de Guerra de la Generalitat, en surt amb el grau de tinent i acaba com a comandant a la fi del conflicte. És d'aquesta època el seu poema *Jo sóc català* i les col·laboracions regulars al periòdic *Mallorca Nova* que els republicans illencs editaven a Barcelona. En caure Madrid, on es trobava, és fet presoner, condemnat a vint anys en un consell de guerra, dels quals en compleix quatre al penal d'Alcalá de Henares.

Deixat en llibertat condicional es troba amb una Mallorca nova, ben diferent de la que havia defensat a la publicació homònima. Torna només amb una maleta vella i topa amb una realitat ben dura. Els seus amics i coreligionaris ja no hi són: Pere Reus ha estat afusellat, Bernat Jofre és a l'exili americà i Pere Oliver, autor de *La catalanitat de les Illes Balears*, a les Filipines. Els que ell havia combatut són els que ara manen i la grisor del paisatge és ocupat plenament pel franquisme asfixiant, l'espanyolisme, el caciquisme, el nacionalcatolicisme. El 1944 és reclòs novament durant uns mesos a Illetes, i en sortir-ne treballa en feines que van des de bàrman de cabaret a fabricant de fideus i, anys a venir, com a lletrista de boleros i tot.

Resident forçós a Montuïri, es retroba amb M. Sanchis Guarnier, desterrat a l'illa i company de presidí. Aquest l'anima a tornar a escriure i li facilita l'accés al *Baleares*, on signa com a Mingo Revulgo les *Coplas sin malicia*. El mateix amic valencià inclou poesia culta seva a Els poetes insulars de postguerra i és clau perquè es decideixi a escriure teatre en la nostra llengua. És a partir d'aquí que rebrà la màxima simpatia popular i un èxit esclatant. Amb sentit de l'humor, amb ironia, amb una gran humanitat, hi introdueix elements de sàtira política, de denúncia dels poderosos, de defensa de la pagesia, d'universalitat amb les arrels posades a casa. Obres seves com *L'amo de Son Magraner*, *Sa pesta* o *El rei Pepet*, de factura ben diferent, formen part del patrimoni cultural més estimat per tantes generacions de

mallorquins, ja que és un retrat realista de la part forana, fet amb respecte, coneixement i complicitat amb la gent que hi viu.

El 1954 pateix un col·lapse, en ple assaig d'una obra seva i mor dos dies després. Se n'anava un home lliure, tenaç, rebel, que remava contra el vent. D'idees avançades al seu temps, era republicà, catalanista i d'esquerres. Contrari a la pena de mort, defensava el divorci, la igualtat de gèneres i l'accés de les dones al món laboral, des d'una perspectiva laica que ja li venia de família. Pere Capellà va perdre una guerra, però no l'esperança. Va conservar sempre una mirada plàcida que observava el món rere unes ulleres de muntura fosca, un somriure sovintejat que preferia a la rialla oberta, mentre escoltava la gent amb atenció. Però, sobretot, va conservar la dignitat. La dignitat del poble mallorquí i la seva pagesia, duta als teatres. La dignitat en rebutjar un sou sense treballar i poder escriure, a canvi de fer-se membre de la Falange. La dignitat en negar-se a parlar en castellà en un acte públic, en ser-li prohibit l'ús del català. Què no hauria estat d'aquest país, sense el franquisme...!

S'acabava l'acte i la simplicitat del so de la ximbomba obria pas, com a música de fons, al poema *Jo sóc català*, musicat i interpretat pel també algaidí Biel Majoral, amb un to de veu que, enmig d'un silenci respectuós, feia posar la pell de gallina. I després, en directe, altres veus(*) interpretaven peces d'*El carrer de les tres roses*. Ja amb un paisatge dominat per la fosca de les hores, camí de l'aeroport, em demanava com és possible encara que, entre nosaltres mateixos, a una banda i l'altra de la mateixa mar, la mateixa història i la mateixa llengua, existeixi aquest abisme tan profund, aquesta distància tan gran, aquest desconeixement mutu tan esfereïdor.

Josep-Lluís Carod-Rovira
President d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

(*) Maria Rafel i Joan Antoni Oliver foren, com sabeu, i no hi és de més recordar-ho, els intèrprets, amb un èxit extraordinari, de les cançons mencionades per Carod-Rovira. Concretament interpretaren cinc peces de l'obra *El carrer de les tres roses* de Pere Capellà.

La favera *Vicia faba* L.

Etimologia

El nom genèric, *Vicia*, deriva del grec bíkion i del llatí *vicia*, -ae, que significa “veza”, nom castellà de moltes plantes d'aquest gènere, amb mallorquí veces. El nom específic, *faba*, fa referència al nom comú pel qual, des d'antic, es coneix aquesta planta.

Descripció

Planta de la família de les Fabàcies o Lleguminoses. És una planta herbàcia, anual (teròfit) que pot assolir els 80 cm d'alçada. Presenta les tiges robustes, de color verd i amb la secció quadrangular. Les fulles són compostes, peciolades, paripinnades, amb els folíols, fins a 3 parells, grossos i de forma ovalada; aquestes fulles presenten dues estípules a la base, grosses i amb el marge dentat. Les flors es troben reunides en raïms axil·lars pauciflors (amb poques flors). Les flors presenten la forma típica de totes les fabàcies. El calze està constituït per cinc sèpals

soldats. La corol·la, de fins a 2 cm, és de color blanc, tacades de negre a la base de l'estendard, a les ales i a la carena. Aquesta corol·la està formada per cinc pètals lliures (el superior s'anomena estendard, els dos laterals, ales, i els dos centrals, carena). Presenta la forma papilionàcia típica de la família, amb l'estendard més llarg que la resta de les peces que conformen aquesta corol·la. L'androceu està format per deu estams, nou d'ells soldats entre si pels filaments formant un únic cos i un de lliure (androceu diadelf). El gineceu està format per un sol carpel i, per tant, presenta un ovari, un estil i un estigma únics. El fruit és un llegum indehiscent, pubescent, de mida molt variable segons la varietat emprada, que pot assolir els 25 cm. El llegum conté 3-5 llavors de forma arronyonada, de fins a 3 cm de longitud.

És un cultiu típic d'hivern i primavera. Les llavors se sembren a finals de tardor (novembre i desembre), de tal manera que durant l'època més freda de l'any desenvolupen la part vegetativa de la planta. Entre els mesos de febrer i de maig s'inicia la floració i, durant la primavera, es produeix la fructificació, època en què es recullen les faves.

És una planta introduïda pel seu cultiu: no viu de forma natural a les nostres illes, únicament la podem trobar de forma subespontània, és a dir, plantes que es desenvolupen a indrets, o prop d'ells, on s'han conrat les faveres en anys anteriors, fruit d'algunes llavors perdudes.

És una planta originada a l'Orient Pròxim, a l'àrea ocupada actualment per l'estat d'Israel. A Balears viu a totes les illes, i a totes elles és comuna, però subespontània. Les poblacions, pel fet de no ser naturals, varien molt quant a la seva distribució, abundància i localització. A Algaida es troba per bona part del terme municipal, ja que, juntament, amb els cigrons, és la lleguminosa més usada per fer la típica rotació de cultius. Al mapa que s'adjunta només s'han assenyalat la localització de plantes que no havien estat cultivades.

Llorenç Gil

Usos tradicionals

És una planta conrada des de ben antic. Es coneixen conreus des de 6000 anys abans de Crist, per restes arqueològiques trobades a Israel. A la península Ibèrica sembla que arribà al voltant del 3000 abans de Crist. L'home els ha donat bàsicament dos usos: aliment per a l'home i per al ramat. És un bon aliment, sobretot per la seva aportació d'hidrats de carboni, proteïnes, fibra, fòsfor, també té bastant de ferro, i vitamina C. Es conreen distintes varietats segons el seu destí posterior, la varietat més usada per a alimentació humana a Balears és la "muchamiel" que fa fruits grossos, amb més llavors i més grosses. El seu consum també comporta algunes propietats medicinals com el fet de ser diürètiques i depuratives.

Tot i aquestes virtuts innegables, és una planta que, al llarg de la història de la mediterrània, ha provocat alguns problemes, principalment a illes i, sobretot, a Sardenya; això es deu al fet que hi ha una malaltia hereditària, anomenada favisme, provocada per la falta d'un enzim al cos, motiu pel qual la persona malalta que consumeix faves pateix una severa anèmia que, en cas de continuar amb la ingesta del llegum pot ocasionar, fins i tot, la mort.

Fa 252 anys

Dia 26 d'abril de 1754: l'Ajuntament decideix a quin preu es pagaran els jornals. Segons aquest acord, els treballadors cobraran per les messes (se sobreentén que són les de segar, pel temps de la sega) 7 lliures i les treballadores 3 lliures 10 sous; quant als jornals de segar ordi i civada, 4 sous els homes i 2 sous les dones, i per segar el blat, 6 sous 6 diners i 3 sous 3 diners, respectivament. En tots casos, el sou de les dones era la meitat que el dels homes. Els jornals per fer feina a l'era, pel batre, eren 2 sous.

Fa 250 anys

Les guardes de porcs creaven problemes: lo honor Antoni Mulet Pau, Batlle Reial, reuneix la Corporació "per donar-los raó com en esta vila se troba tanta multitud de tosinos que la major part de los particulars de la mateixa tenen guarda de dits tosinos i són los qui tenen menos béns i ells comanen la guarda a un 'mutchatxo' que aun ha menester guardar i estan enujant tota la vila fent mal a sembrats, vinyes...". L'acord que es pren és rigorós, de molta duresa: es prohibeixen les guardes a tots quants no tenguin "a lo menos 20 quarterades" donant un mes de temps per extreure dites guardes amb multa de "10 sous per cada tosino" als que incompleixin la norma. Això era el 1756.

Fa 224 anys

1782: a la plaça hi havia la sínia i necessitava adobs. El document que citam és curiós per recollir una terminologia que s'ha perdut per complet, irremeiablement. Es paguen al fuster Joan Bordoy 6 lliures 6 sous: per una femella, 6 sous; per un cadell, 4 sous; per 25 pintes, 1 lliura 5 sous; per un clau per al cadell, 8 sous; per tasconar la roda, 8 sous; per una truja d'ullastre, 3 lliures; per una peça de la roda, 12 sous; per un cadell, 4 sous; per tasconar les ulleres, 2 sous; per llevar el rodet i tornar-lo, 3 sous; per un braçol, 1 sou 6 diners. També hi ha despeses per un pany nou per tancar la sínia i una lliura que es dona al siquier, per caps i cadufos. I el mateix dia es paguen 8 sous "per una dieta de passar en Palma per informar-se si se deu haver de pagar delme dels fesols que se venen a balança".

Pere Mulet

La mala sort de la lluna Tritó

Ja fa un mes, que es va enviar una nova nau a l'Espai. És coneguda com New Horizons i està destinada a anar-se'n per sempre del Sistema Solar, com les Pioneer i les Voyager, de les que ja hem xerrat nombroses vegades.

Aquesta sonda viatgera, ens ajudarà a descobrir coses que no sabem sobre Plutó, el planeta més llunyà. Però sobretot, ens confirmarà tot el que s'ha descobert sobre aquest, ja que el que en coneixem, ho han deduït els científics mitjançant investigacions i estudis de molt de temps perquè a Plutó, ningú hi ha estat mai a devora per explicar-nos com és. Per això exposaré el que "se suposa" d'aquest planeta, i d'aquí deu anys, quan la sonda hi arribi, compararem el que descobrirà amb el que ja tenim ara, d'acord?

Plutó, és el planeta més allunyat del Sol. És un cos petit i estrany, que es mou de manera ben diferent a com ho fan els altres planetes, ja que va orbitant el Sol de manera inclinada i irregular; per això a vegades està més a prop i a vegades més enfora. Per aquestes raons, és un objecte tan difícil de veure, i que va costar tant de descobrir.

A l'any 1930, gràcies a una sèrie de fotografies fetes per l'astrònom nord-americà Clyde Tombaugh, es va deduir que l'objecte que mostraven es movia, i per tant es tractava d'un planeta! Més endavant, al 1978, es va obtenir la fotografia que podeu veure al costat d'aquestes línies, on es veia el disc de Plutó deformat. Aquesta deformació revelava que el planeta no està tot sol, sinó que té una lluna! Així i tot, he llegit que unes fotografies del telescopi Hubble, han permès descobrir unes quantes llunetes més; però les deixarem de banda.

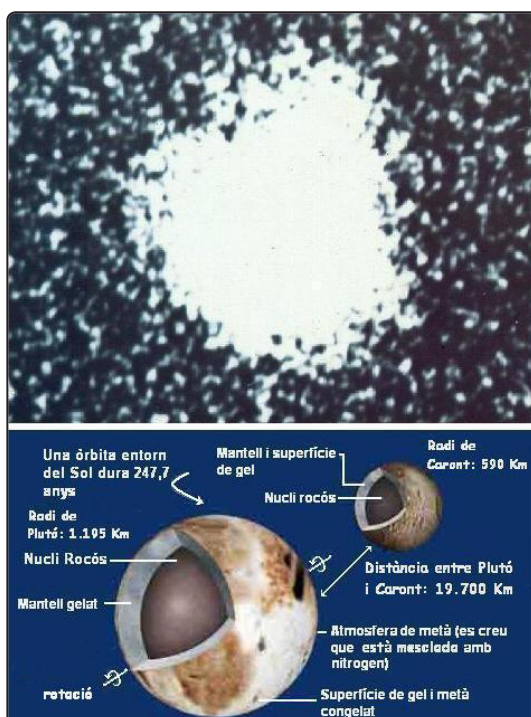
Bé, el satèl·lit de Plutó, que ens mostra la imatge, porta el nom de Caront, i és la meitat de gran que el planeta al que li fa voltes, i per això, en comparació amb aquest, és la lluna més gran de tot el Sistema Solar.

El moviment de Plutó, està sincronitzat amb el de Caront, de tal manera que curiosament els dos astres es donen sempre la mateixa cara. Per

això, si estiguéssim damunt la superfície de Caront, i miréssim per amunt, sempre veuríem les mateixes zones de Plutó, com també a l'inversa, és a dir, que des de Plutó, també veuríem sempre la mateixa cara de Caront.

Als anys '80, es varen produir una sèrie d'eclipsis entre els dos astres, que varen ser molt estudiats, i aquest fet va permetre descobrir algunes coses, com per exemple que estan coberts d'una espessa capa glaçada de Nitrogen, metà i monòxid de carboni. Per això l'ambient és extremadament fred: més de 200 graus sota zero!! Quan Plutó s'apropa més al Sol, el lleuger augment de temperatura, provoca que els elements abans citats, que estan en estat sòlid, doncs es converteixin en gasos creant una atmosfera tènue i fina. El problema és que si estiguéssim damunt un d'aquests móns, en aquell indret tan allunyat i solitari, només existiria la nit, ja que el Sol quasi no brilla de tan lluny que està.

A dalt, una de les primeres fotografies de Plutó.
A baix, les dades que "suposam" de Plutó i Caront.

A la memòria de Maria Jordà

I és que Plutó i Caront, sempre han estat relacionats amb l'obscuritat i el fred, ja que fa molts segles, a l'antiga Grècia, era creença comú que les ànimes dels morts havien de fer un darrer viatge per la Llacuna Estígia, abans de trobar-se amb el Senyor de l'Inframón, i respondre amb ell per tot el que feren en vida. Un vell cec, d'edat incalculable i de nom Caront, guiava els difunts per aquest camí. Al final, els esperava Hades, el Déu obscur, el jutge que havia de determinar la sort eterna dels que davant ell apareixien. Com a Senyor de l'Inframón, seva era la riquesa del subsòl, i les precioses gemmes minerals que s'hi trobaven. I d'aquí va sortir el nom de Ploutos "el ric", al que els romans anomenaren Plutó.

Avui Plutó és la darrera frontera planetària, ja que més enllà només es troba el Cinturó de Kuiper, un indret on hi ha molts asteroides i roques gegantines que podrien semblar-se a aquest planeta tan petit i gelat. I encara més lluny, hi ha el que s'anomena el Núvol d'Oort, una zona que envolta el Sistema Solar per tots els costats, i on s'hi troben les restes més allunyades, en forma de roques, encara que sobretot, hi ha milers de cometes, els més allunyats que orbiten el Sol.

De moment però, la New Horizons empenirà un viatge de 6.400 milions de quilòmetres per trobar-se amb Plutó i Caront, i després seguirà el camí per intentar trobar més planetes d'aquella zona; l'únic racó encara inexplorat del Sistema Solar. Per arribar fins allà, la NASA li ha acoblat un coet Atlas V-551 que converteix aquesta sonda en la més ràpida mai construïda per l'home! És capaç de viatjar a 50.000 quilòmetres per hora!! Va tan aviat, que només li va costar unes nou hores per arribar a la Lluna i sense comentar que d'aquí a poc més d'un any ja serà per Júpiter!

Així i tot, fins a l'estiu del 2015, no arribarà fins aquell Inframón del Sistema Solar, però la NASA ha posat molta il·lusió en aquesta missió. A més, el 4 de febrer, era la data en que es complien els 100 anys del naixement de Clyde Tombaugh, i aleshores la nau ja era de camí per celebrar l'esdeveniment.

Simpàtica i glosadora,
valenta i amb energia.
Glosant donava alegria,
d'Es Saig col·laboradora.
Una dona encantadora
éreu vós, Madò Maria.

Amb molta felicitat
ses gloses memoritzava.
Es repertori portava
dins es seu cap controlat
i te deixava astorat
quan a glosar s'amollava.

Qui s'ho podia pensar,
es records són molt recents,
quan feliços i contents
junts mos vàrem retratar.
Plegats vàrem celebrar
Es Saig número tres-cents.

Quan sa nova em varen dir
me vaig quedar com a gel.
Heu donat sa passa cruel
per on tots hem de partir,
però amb fe hem de seguir.
Que mos vegem an el cel.

Toni Canyelles Rosselló

Avui tenim amb nosaltres una de les persones tal vegada més populars i socials del poble, gairebé són poques les activitats que s'han duit a terme on d'una manera o altra ell no estigui involucrat. És en Toni Canyelles *Rosselló*. Llegiu la xerrada i veureu que no exageram gens i que hem tengut un ventall tan ample per parlar i tan interessant que passareu una bona estona.

1. Presentació

Som en Toni Canyelles Mascaró *de can Rosselló*. Mon pare nomia Joan i ma mare Jerònia. Em vaig casar l'any 1952 amb na Maria Rubí Salvà, llucmajorera, que ara és aquí amb nosaltres per també prendre part de l'entrevista. Hem tengut tres fills: Na Jerònia, na Maria i en Joan, quatre néts: en Guillem i na Núria per part d'en Miquel i na Maria i na Laura i na Lúdia per part d'en Joan i na Lali.

2. Infància

Vaig néixer a sa Tanqueta on vaig viure fins als 6 anys, després passàrem a la casa de davant La Caixa, però em tirava tant la Tanqueta que quan sortia d'escola, en lloc d'anar cap a ca nostra, les meves cames em duïen cap a cal padrí, era una tanqueter pur! Teníem una carnisseria.

De mestres, en vaig tenir uns quants, com D. Bartomeu Oliver i el més recordat D. Alfonso, gran mestre i persona molt sensata, que després per coincidències de la vida fórem veïnats i molts bons amics, fins que es jubilaren i se n'anaren a la seva terra natal, València.

3. Joventut

Formàrem una orquestreta, érem uns 5 o 6 jovenets, aquí va començar la meva afició per la música, perquè no n'hi havia cap de nosaltres que tengués nocions musicals, i no sé com, però ens en desfèiem bastant bé, fins i tot ens llogaven per fer passacarrers pel poble.

Vaig començar amb la feina que seria la meua feina a la serradora, era ben jovenet. Els primers temps, amb l'amo Joan *Serrano* i, quan es va jubilar, ja va quedar al meu compte. Al principi eren comandes molt distintes dels darrers temps, que ja ens dedicàrem a grans quantitats d'encàrrecs de talons de sabateries: Bonisa, en Munar de Llucmajor i sobretot la marca Segarra de Castelló, molt coneguda arreu de tota Espanya: hi vaig visitar la seva fàbrica i vaig quedar astorat de veure la immensitat de treball que es feia, sortien 15.000 parells diaris de fàbrica.

4. Feines o ocupacions.

La serradora, com a feina, i d'ocupacions, vaig estudiar solfeig amb D. Joan *Joia*, també jugava a futbol, que D. Alfonso va promoure molt, el camp era on ara és el velòdrom.

5. Invent o avançament més important per a la humanitat.

La maquinària en general, abans tot es feia manual i evidentment no rendia, ara tot és més fàcil.

6. Invent o avançament més important per a vós.

La maquinària com he dit abans.

7. Personatge històric que més admireu.

El meu padrí Gori. Era una persona molt especial, podria escriure un llibre de les seves anècdotes que em contava i altres que vaig presenciar. Solia venir a ca teva, Margalida, a comprar tots

els caramels que tenien per tirar-los damunt la plaça als nins i nines que hi havia, tots li corrien darrera. També va anar a la guerra de Cuba i Filipines, n'hi passaren de tot color.

8. Algaidí, actual o no, que admirau.

En Llorenç Antich *Mora*: gran glosador i poeta, molt bon amic, persona excel·lent que estimava molt Algaida.

9. Fet passat al llarg de la vostra vida que considereu més transcendent per a la humanitat.

El descobriment de la radioteràpia.

10. Fet més important de la vostra vida.

El dia que celebràrem les noces d'or, envoltats dels nostres fills, néts, familiars i amics més íntims, un dia inoblidable.

La intensa activitat social de mestre Toni al llarg dels anys fa que haguem de preguntar-li sobre :

11. Banda de música.

Són més de 60 anys tocant amb la banda de música. Us asseguro que és part de la meua vida i que el premi millor que es pugui tenir, a part dels reconeixements que m'han fet i als quals estic molt agraït, és que tres generacions de la meua família com són 2 néts, una filla i jo hi formem part. Record també quan anàvem a ensenyar a ca n'Alberto: ell era el director, el responsable, va fer molt pel bé de la música a Algaida; en Mariano *Batle*, amb la seva guitarra, en Pere Joan i molts d'altres; el meu instrument era el bombardí. Amb aquest llarg període de temps, només hi ha hagut 3 directors: n'Alberto, en Toni Llompart i n'Emilio, que encara ho és.

12. Futbol.

Vaig jugar 8 anys de futbolista. Vaig seguir-hi vinculat com a directiu i president de l'Algaida. També muntàrem la penya del Constància i l'equip dels veterans, encara ara em diuen el 'presi', ja veis que de títols no me'n falten (en broma) i també la penya ciclista Andreu Trobat.

13. Orfeoó Castellitx.

D'ençà que n'Antònia Sitjar el va fundar, sempre hi he cantat.

14. Consell parroquial.

Des de fa 9 o 10 anys hi estic compromès, pens

que amb un consell parroquial, el rector que tinguem ha de sentir que té més suport.

15. Política: vàreu ser regidor?

He estat regidor en 2 legislatures, quasi no sé com hi vaig entrar, no som gaire polític.

16. Excursionisme.

Això sí que em va: 3 dies a la setmana uns quants amics anam a caminar pels voltants d'Algaida; també feim excursions a peu meravelloses pels Pirineus catalans; la serra de Tramuntana, crec que l'he feta tota; el torrent de Pareis, l'he travessat 8 vegades; les muntanyes de Mallorca quasi totes. Ara ja no, prest compliré 80 anys, però, quan podia fer tots aquests indrets, he caminat.

Actualment, ja retirat de la vida laboral, continua amb quasi totes les curolles anteriors i amb una altra: el vi.

17. Compensa fer vi?

És una enorme il·lusió, fa 30 anys que faig vinya i sense voler ser gens pretensió em consider un bon vinater. He guanyat concursos, tenc diplomes i gens entesa me l'ha alabat; pas més gust de cuidar la vinya i d'alabar-lo que de beure'l.

Ara una tira de preguntes curtes:

18. Un defecte.

(Contesta na Maria i diu:) Passa massa pena pels altres.

19. Una virtut.

Tal vegada la vitalitat que tenc i la gran sort de ser una persona alegre, pas gust del que tenc i faig, em sent una persona feliç.

20. Una il·lusió.

Seguir com ara, acompanyat de na Maria i envoltats dels nostres fills, d'en Miquel, de na Lali i dels nostres néts.

21. Una preocupació.

La desigualtat social i humana: a mig món n'hi sobra i l'altre mig no té ni el que és indispensable i primordial per viure dignament, no és just.

22. Un consell.

Més tolerància, segur que tots estariem millor.

23. Una queixa.

La manca d'aparcaments que hi ha a la vila, perquè de cotxes cada dia n'hi ha més, gran pro-

blema que han de resoldre els nostres dirigents polítics locals.

25. Un esport.

Futbol i excursionisme (ara caminar). Per a mi és una festa, un goig poder fer aquestes caminades molt sovint.

Ara és hora de triar:

26. Qui guanyarà la lliga de futbol.

El Barça crec, i no voldria equivocar-me.

27. Ràdio o televisió.

Televisió.

28. Estiu o hivern.

Estiu i hivern, els mesos més calorosos els pas-sam a l'Arenal, ja que també m'agrada la mar.

29. Dins Algaida: amb cotxe o a peu.

Sempre a peu.

30. Sant Jaume o Sant Honorat.

Les dues molt entranyables, a més hi ballen els cossiers.

Un parell de temes d'aquí

31. Què trobau de la reforma circulatòria?

Crec que és encertada; al principi ens costa adap-tar-nos als canvis, pens que era necessària.

32. Lloc on posaríeu la parada de l'autobús.

Veig que és difícil posar-la a plaça, però trob que és el lloc més avinent, adequat i còmode per a la majoria de gent. Evidentment s'haurien de fer unes modificacions, però sincerament crec que valdria la pena.

33. Què trobau de les construccions a la vos-tra antiga fusteria?

No som entès en construcció. El que fan allà tan acaramullat no m'agrada, trob que s'hauria de construir amb un estil de cases de poble.

34. Si poguéssiu fer un únic miracle no per-sonal, què faríeu?

Que aquestes quantitats tan grans de doblers que es gasten en armaments, que al cap i a la fi és negatiu, s'emprassin per fer feina contra la fam al món. Quin miracle!

35. Què us hauria agradat que us haguéssim demanat?

Dels cotxes que hi ha aparcats davant l'església.

Trob que almanco davant el portal de l'església hauria d'estar prohibit, per no dir a tota la placeta.

36. Voleu afegir qualche cosa?

No he contat que quan érem més joves, junta-ment amb altres parelles, anàvem a voltar per Mallorca amb motos, quines excursions més precioses!

37. A qui us agradaria que féssim aquestes preguntes el mes que ve?

A en Joan Oliver *Torres*.

38. Per acabar, ens heu de fer una glosa.

Sincerament no sé fer gloses, però sí que m'agra-daria que en posàssiu una que en Llorenç *Mora* em va dedicar:

Toni has tengut per galanda
amb la música en el cor
conservar-la viva, en flor
vessant la flaire en la banda
l'orfeó i la corrandia
alegrant musicalment
anys i panys a tanta gent
amb o sense bombardí.
Que t'honra el poble algaidí
perquè ets un mite vivent.

No hi cal cap comentari, la xerrada parla per si mateixa. Tan de bo, Toni, les generacions d'ara aprenguin del teu talent. Gràcies, bon vinater!

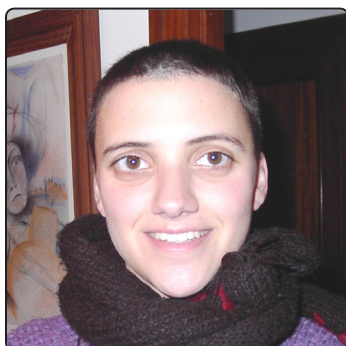
El passat dia 30 de desembre va morir Don Gabriel Adrover Barceló, que va ser ecònom i rector d'Algaida, des d'abril de 1949 a juliol de 1958, nou anys llargs. Don Gabriel va deixar molts d'amics a Algaida i un bon record de persona emprenedora, equànime, servicial i amatent. El recordarem amb una glosa que hem recuperat del Kalendari Algaidí de l'any 54, feta per mestre Llorenç Falconer, el darrer moliner del molí de Can Mulet, conegut també com a molí d'en Falconer. L'amo en Llorenç va morir el 56 i quan va fer aquesta glosa tenia 87 anys. Pensam que és una bona mostra de l'admiració, ingènua i incondicional, que sentia per don Gabriel.

Diu així:

Quan a algaida va venir
ja va ser ben arribat,
música i autoritat
li sortiren a camí
i el varen aconduir
dret a n'el temple sagrat;
dins poc temps ja el 'gué moblat
de bancs nous tot arreglat,
d'altaveus, 'lectricitat
i amollà sa claredat:
és un preciós jardí.
de vostè res porem dir,
que en haver-se de morir
s'ànima fassa el seu fi
a la santa eternitat.
don gabriel adrover,
ministre del lloc sagrat,
es treball ja el té acabat
i l'església ha quedat
millor que un cel vertader,
d'arquitecto o enginyer,
molts diran que és inventat,
jo en això no ho he notat,
així mateix li diré
que si vostè aquest pla va fer
així mateix tengué bon cap.
don gabriel he notat
que és un bon ministrador;
des que tenc ús de raó
no hi 'via hagut cap rector
que amb això hagués pensat
d'arreglar aquest lloc sagrat
d'es modo que l'ha deixat
és una admiració,
no hi ha que discutir-ho
que es sebre de salomó
mos creim que du dins es cap.

Don Gabriel duu noblesa
i 'minència dins es cap
perquè un bon pare és estat
que jove i vell ha conquistat
a l'interès apagat
millorant es lloc sagrat;
diplomàtic (1) s'ha mostrat
en ciència i llestesa
i llavors no té peresa
d'auxiliar sa pobresa
que tenga necessitat.
Vostè és ministre de fe
duguent un bon ideal,
de vicari general
li porien dar es poder
i molt més poria esser,
alcabisbe o cardenal,
de Roma sa catedral
poria dominar-la.
Un homo amb so cap sencer
ningú pot dir lo que val.
Vostè és un homo elegant
amb so sebre d'advogat;
si a servir el rei 'gués anat
i a marino hagués passat
dins poc temps hagués estat
de s'esquadra comandant
i ses insígnies d'almirant
jo crec que hagués arribat.
Basta mirar es lloc sagrat
des modo que l'ha arreglat
que és una estrella brillant:
si en morir Déu el fa sant
jo trob que s'ho ha gonyat.

(1) sembla que volia dir "dinàmic".

Baula 20

Estimats lectors... recordau que el mes passat acabàrem dient indirectament que na Maria Rosa s'havia portat molt bé amb les seves galletetes, i que qui seguí així, ja tendria el cel guanyat amb nosaltres? Idò aquest mes tot començà així:

...érem a cas Molletes, perquè és on havíem quedat per fer l'entrevista, tocaren al timbre... retiràrem la cortina... i ens varen aparèixer tres copes d'herbes amb "en Punes" a darrera!!! I ens va dir: "he captat la indirecta o no?". Ja us ho podeu imaginar... tota l'entrevista brindant... que si "salut" per amunt, que si "salut" per avall... contagiau-vos amb nosaltres i passau una bona estona!!!

1. Nom i malnom (si en tens i vols que t'hi coneguim).

Primer de tot, vull agrair a na Maria Rosa, l'oportunitat aquesta perquè la gent em pugui conèixer un poc més. La trob una al·lota... "guai"! I... Salut!!! (ho veis? Ja començam!!)

Bé, som en Miquel, i me diuen *en Punes*.

2. Edat i signe de l'horòscop.

Tenc trenta anys i som Àries.

Conta'ns una miqueta què fas, què no fas, com dus la vida, què t'agrada...

Som picapedrer. Tenc l'empresa aquesta de construcció... i és el que sé fer! M'agraden els arbres, les plantes... la feina no és que m'agradi, però s'ha de fer!! He llegit coses sobre les plantes... especialment sobre un arbre que he sembrat molt a una finca que tenc... els morers. És com una afició. Ah! I també m'agrada sortir!!

3. Darrer llibre que has llegit?

Des de l'institut no n'he llegit cap... deu fer 10 anys que no he llegit un llibre! Trossets de

qualque cosa que m'ha interessat sí, però un llibre sencer fa molt de temps que no l'he llegit! Realment m'agradaria llegir... però duc molts de trulls... i la veritat és que no tenc temps. Crec que el darrer, no ho sé cert, va ser *Tirant lo Blanc*... perquè em varen obligar a llegir-lo i havíem de fer un examen... però no n'he llegit d'altre.

(Uep!! Ara s'acosta una tableta de xocolata... ens la duu l'amfitriona de la casa... això d'alcohol tot sol...)

Recomana'n un que t'hagi agradat.

Mmm... No ho sé... Recomanaria llibres, per jo, de botànica i coses d'aquestes... Si he mirat per internet algun llibre, ni me demanis qui l'ha escrit, o coses concretes perquè no m'hi fix.

4. Darrer CD que has comprat?

El de na Madonna... m'agrada molt!!! En compr poquíssims, però va venir en "Tomeu", un d'aquests que en ven pels bars... i l'hi vaig comprar!! (Ah! Això no és una compra legal del tot!!!) No en compr quasi mai, però aquest em va fer il·lusió comprar-lo.

Recomana'n un.

Bé, a mi m'agrada la música espanyola... m'agrada Estopa, i l'estrangera també... Jo si sona bé... M'agrada, i moltes vegades e sé una cançó, però no sé qui la canta ni res... No m'interessa saber-ho. De jovenet m'agradava Duncan Dhu i Gabinete Caligari... Aquesta música...

5. Darrera pel·lícula que has vist?

Va ser *Las mujeres del calendario*... No és una porno, ho heu d'especificar!!! És d'unes dones, de mitjana edat, i, per recaptar doblers per a la seva agrupació del poble, varen decidir fer aquest calendari... I és molt divertida!! Em va agradar molt!!

Quina t'ha agradat més?

A mi les pel·lícules que m'agradaden més són les pel·lícules de robatoris molt grossos... per exemple, *Hit*, o pel·lícules de conspiracions o coses d'aquestes... *Hit* és una de les que m'han

agradat més, amb en Robert de Niro. Va de robatoris... i fan plans molt maquiavèl·lics. Em va agradar molt!

6. Programa de televisió preferit?

Jo ara mir i m'agrada *Smong*, que és un detectiu molt maniós, que em fa molta gràcia. No sé a quina hora ho fan, però supòs que és a l'hora que jo acab la feina, quan encenc la televisió, faig zàping i ho trob de casualitat. Realment no sé ni a quin canal ho fan... però és molt divertit!!

7. Quina era la sèrie de dibuixos animats que t'agradava més?

La que m'ha agradat més ha estat *Bola de drac*, en Son Goku!! Jo ja era gran, perquè anava a l'Institut, però no m'en perdia ni un!! M'agradava molt! I de petit, com que estava sempre davant la televisió, m'agradava qualsevol... en Popeye, per exemple, i ara qualche vegada ho veig, i ho trob una cosa tan senzilla... que no entenc com em podia agradar tant...

8. Quin tema actual et preocupa més?

Jo crec que la inseguretat ciutadana. És el que més. Trob que hi ha molt de trull i moltes ganyetades... anar pel carrer i que per no res, et puguin fer un desastre... Potser el segon tema que més em preocupa seria la immigració... per exemple, amb jo fa feina un al·lot que és marroquí, que és una bellíssima persona, però no pots generalitzar... et fa una impressió dolenta, de massa gent...

9. Quin moment històric t'hauria agradat viure? Per què?

Per ventura, les èpoques d'en Napoleó, n'Alexandre Magne, el temps d'en Cristòfol Colom... són èpoques que m'intriguen perquè les trob èpoques molt aventureres... (Sí sí, aquest al·lot pareix seriós, però en realitat se n'aniria a fer d'Indiana Jones pel món...) També les revolucions, o els temps de la pel·lícula famosa de *Braveheart*... Aquest temps és el meu! (Au mira'! Allà on hi hagi moguda, el trobareu! I pareix tan tranquil·let...)

10. Persona o personatges que admiris? Per què?

Jo, generalment, no admir ningú en concret... sinó la gent que és emprenedora, valenta... (com en William Wallace...) Sí... per exemple!! El trob un personatge de bon cor, amb unes idees... cap a bé! Res en concret,.... mentre hi hagi un bon fons...

(Eh! Tenim la copa d'herbes oblidada!!!) Ah! Sí, beveu!!! (És que si no, en acabar l'entrevista haurem de pagar un "grop... un gop... un glop

gros"!!! Uuuu... ja ens travam!! No sé com anirà la cosa...)

11. Acaba la frase:

El dia que plogui cervesa...

...beuré tota la que plogui!!! (Ala!! Que corri més alcohol!!!)

Comença la frase:

...encetaria una botella de xampany!

Ui, no ho sé, he de pensar un poc... (tranquil... i mentrestant beu... a veure si t'inspira!!! Nosaltres també aprofitarem...) Mmm... si tragués de la loteria... encetaria una botella de xampany! Bé, una no,... 10!!

12. Un animal.

Un puput!!! El trob guapo... (Tens qualche animal?) Sí, un ca... m'agraden molt (i de puputs, en tens cap?) No, però és un animal exòtic mallorquí!!

13. Una mania.

Mmm... No ho sé... Haurem de beure un poc més! (A veure si la mania serà beure!?) Potser... pareixerà copiat de na Maria Rosa, però tocar fusta ho solc fer... no som supersticiós, però això sí que a vegades ho faig!

14. Un defecte.

En tenc molts! Però, a estones crec que no som simpàtic, i intent ser-ho sempre, però a vegades... com que sempre duc moltes coses dins el cap... i potser aniré per damunt la vorera i passarà algú que conec per devora, i no el saludaré... i no és perquè no el vulgui saludar, sinó perquè pens amb altres coses... Som una mica despistat... (no passis pena, això és un defecte "light"... es perdona!!)

15. Una virtut.

Som molt optimista: normalment estic content, menys a la feina, que de vegades m'enfad... però perquè és necessari.

16. No podries estar un dia sense...

Mmm... Sense veure ningú que conec... M'agrada molt veure la gent que conec, fer la xerradeta, fer el tuti els migdies...

17. Fes un pla per a dissabte horabaixa.

Si fa bon dia, supòs que aniria a fer una volta pel sol, que m'agrada molt! A vegades me'n vaig a fer voltes per pobles de la muntanya... Valldemossa, Banyalbufar, Deià,... La vorera de la mar també m'agrada molt! El pla seria anar a fer una volta per aquí, després anar a fer un xocolata amb coca de patata a Valldemossa, i després sopar i... res, s'ha acabat l'horabaixa!

(Brrrrrr... Uep tant de beure... Ja se sent alguna panxa grunyar!!)

18. Una il·lusió.

Ser feliç sempre i estar content!! En principi fins ara va bé... que no es desbarati! (Toquem fusta!!)

19. Una queixa.

(Au un moment... Salut!!!) Per ventura hi ha moltes carreteres grosses i les petites queden molt descurades... A Algaida n'hi ha moltes de petites que estan molt malament, està clar que es consumeix territori, però jo crec que és necessari.

20. Tria'n una de:

a. rosses o morenes

És una cosa que m'és igual, tant si és rossa, com roja, com morena!! Jo... els pensaments que tenia és que les rosses eren més fines i les morenes més calentes, però hi ha rosses fines i calentes... i morenes fines i calentes!! (I no has trobat excepcions d'aquestes?) Sí, sí que n'hi ha, per exemple na Madonna que m'agrada tant és una excepció: és rossa, fina... i calenta!!

b. dolç o salat

Salat!

c. carn o peix

Carn, sense cap dubte!

d. dutxa o bany

Bany, sempre! Sé que és una cosa que gasta molta d'aigua, però ho necessit! Hi estic molt temps... potser una hora!! (Ah! Així podries aprofitar per llegir, no?) Noo, però a mi m'agrada l'aigua molt calenta, "relax"... dutxa només quan fris i me n'he d'anar a part o banda... He posat un jacuzzi a ca meva i tot!! (Està bé saber-ho... per si qualche dia n'anam endarrer...)

e. diari o ràdio

Diari... aquest sí que els llegesc, i no som només d'un diari...

f. cabells curts o llargs

Llaaargs!!! Quan he hagut de fer qualche canvi, els he duit curts... a vegades et talles els cabells per canviar com de vida... Sobretot quan t'ha passat alguna cosa dolenta i vols canviar d'episodi... me'ls vaig tallar una vegada per això...

g. esport o bar

Baaaar!

h. Barça o Madrid

Barça.

i. blanc o negre

Tots dos... i fins i tot hi afegiria el vermell! Són els meus tres colors!! El primer és el vermell, el roig... com que som roig... sempre he de dur alguna cosa vermella...

j. vaixell o avió

Avió.

k. circumval·lació o trànsit per dins el poble

Mmm... supòs que circumval·lació... sí!

l. tele o ordinador

Tele.

m. Cotxe o a peu

Cotxe.

n. hivern o estiu

Estiu, odii l'hivern!

o. whisky o ginebra.

Whisky... acompanyat sempre, tot sol no m'agrada.

p. vi o aigua

Aigua.

q. platja o muntanya

Platja, m'agrada molt.

r. alcohol o refresc

Segons la situació... (Ara és un moment... d'alcohol!!! Salut!!!)

21. Travessaries el carrer:

per topar-te amb...

No és que sigui admirador de ningú... el travessaria per un amic.

per no topar-te amb...

No el travessaria, que el travessàs l'altre!!! Jo no botaria de la vorera... puc anar amb el cap alt... no he fet res dolent, i crec que no tenc enemics... (bona resposta!!!)

21. Si fossis:

una dona...

Crec que seria "puta"... (Això és molt fort! Me reix una explicació... no ho pots deixar així...) És una broma... no sé... seria un poc "pendona"... deixau-ho així... sense comentaris... (he, he, ni tan sols s'atreveix a arreglar-ho!)

el batle d'Algaida...

Bé, jo trob que el que hi ha ara ho fa molt bé... però jo no seria tan oficialista, sinó un batle de coses petites, i no de grans projectes... estaria més damunt la gent... pel carrer... jo donaria més importància a arreglar un clot de l'asfalt...

el rector d'Algaida...

Jo, rector no ho seria mai, no ho puc ser... som ateu. Bé, però si ho fos, vendria l'església... (Ala! Animal! I què hi faries? Un Mega Park?!?)

una persona molt famosa...

Viuria la vida... perquè la vida només és una... tant si fos rector, com polític,...

22. Un racó d'Algaida que t'agradi.

Randa! Per jo és la "Valldemossa del Pla"... ho

trob preciós... les vistes que té m'agraden molt! Algaida té molts de llocs guapos, té bastants de relleus amb bones vistes... i te'n vas a qualsevol lloc del terme i veus bons paisatges...

Un racó que no t'agradi.

Això no ho sé... potser el que no m'agrada són finques descuidades...

23. Una raó per:

viure a Algaida...

...tenc fàcil canviar, estic molt per Algaida, però seria capaç d'anar-me'n a qualsevol lloc del món. I supòs que tornaria un moment o l'altre... Si pogués me n'aniria, i no perquè no m'agradi, és que hi ha gent que es fa una casa per a tota la vida, però a mi em seria igual fer-la i, després d'un any, canviar; no m'atura això...

Bé, també la raó per quedar aquí són els amics... i la família... És l'únic...

no viure a Algaida...

...l'única cosa és que la gent et coneix molt, mmm... i l'anomat no hi és... a mi, en certes coses m'agrada que no em coneguin... (Molt bé! És una manera original de dir la típica resposta).

24. La gent d'Algaida és...

Hi ha de tot, com pertot... però, en general, hi ha bona gent!!

25. Fins quan fas comptes viure a ca teva?

Bé, jo visc amb mon pare i ma mare, però tenc "ca meva"... i aviat partiré... quan m'acabin la cuina, que fa un any que ho esper!!

26. Ordena (de més a menys important): doblers, salut, feina, amor, poder.

Salut, doblers, amor, feina i poder.

27. Què et preocupa més (de més a menys): atur, inseguretat ciutadana, sida, droga, accidents de circulació?

Inseguretat ciutadana, accidents de circulació, sida, droga i atur.

28. Ens sabries dir on és el Puig d'en Bord i quines possessions separa?

Pfff... Puig d'en Bord... no em sona gens, però crec que el situaria per la part de Llucmajor... darrera Cura... per aquí.... (bastant bé...) i les possessions de per allà... tenen noms que pareixen més de Llucmajor que d'Algaida... Bé, hi ha *Son Reus*, *Albenya*... per ventura *Son Trobat*... (T'hi has acostat moltíssim!! N'has dita una!!!) *Albenya*!! (Sí!) Però l'altra no la sé... (Sopes?) Sí! (És la *Mata Escrita*!).

29. Què més t'hauria agradat que t'haguéssim demanat?

No ho sé... per ventura com seria la meua bandera. (I com seria?) Vermella, blanca i negra, amb un arbre i un *àngel de Charlie* amb una pistola!! (Aquesta sí que la tenia pensada!! A partir d'ara la demanarem a les víctimes!)

(Per cert! Na Maria Rosa vol que et demanem per què sempre duus un guardapits de color vermell?)

No el duc sempre, però!!! És que no m'agrada dur molta roba, i és una peça calenta, i curta com a mi m'agraden, que si fa fresqueta, va molt bé... i vermell... ja ho sabeu... (i els Reis, te n'han duit d'altres colors?) Noo...

(Una altra pregunta que ens han fet, és a veure quina data poses per a les teves nocces? Sabem que ella ja té l'anell, però no té data...)

L'any que ve... però no sé quan... el 2007... (no t'arrisques a posar data?) No, primer ho ha de saber ma mare!!! (Au! Enhorabona i que vagi molt bé!!! Aquest al·lot és una capsa de sorpreses!!)

30. De qui t'agradaria saber aquestes coses per entrevistar-lo el següent mes?

Bé, m'ha costat molt perquè no en tenia ni idea, però al final he triat na Pilar, la filla petita d'en Guillem *de Marina*, perquè sempre em fa molt de cas i la trob una al·lota divertida i espontània... (Fa una bona estona que aguanta la copa i ja s'ha fos tot el gel!!)

31. Vols afegir qualche cosa?

Estic molt content d'haver vingut. I volia afegir que na Maria Rosa me l'ha tornada perquè em varen dir que ella no tenia molt clar a qui havia de triar. I, un dia, teníem la bastida a un carrer, passava ella, i va passar un cotxe, i ella es va haver d'acostar més cap a nosaltres, que teníem aquestes teles verdes per tapar la bastida... i justament tenia un forat... va passar per devora jo... i li vaig posar la mà damunt el cap! Li vaig fer buuuu i va tenir un esglai de mort!!! I em va dir: "te la tornaré!!!"... i me l'ha tornada...

Què heu trobat? Us n'heu duit qualche sorpresa? L'aparença tranquil·la d'aquesta víctima nostra amaga un esperit camuflat!! Nosaltres no el coneixíem, però ens ha agradat moltíssim passar aquesta estoneta amb ell... Esperam que a vosaltres també!!! Res més... amb aquesta "alegria" que duim damunt... i de tota la salut que hem guanyat amb tants de brindis, ens acomiadam fins al proper mes... i moltes gràcies de nou per a en Punes!!!!

**Guillem Fiolet
M. Magdalena Molleta**

Una beca d'història local

Va abocar el cafè bullint dins dos tassons. Va deixar un d'ells sobre la taula, al meu davant, i es va asseure a davant amb el seu tassó blau. Va mirar el líquid negre que escalfava el tassó, després em va mirar i va mullar un bocí de pa en el cafè. Vaig intentar beure un glop, però era massa calent, així que em vaig decidir a encalentrar-me les mans col·locant-les entorn del tassó. Va mastegar a poc a poc el pa i després va fer sonar la seva llengua contra el paladar satisfet. Era major, devia de tenir més anys dels que m'havia dit. Amb tota probabilitat, si fos un arbre i les seves arrugues anells, la seva edat seria considerable. De totes formes, el que era segur és que tenia set anys quan els fets ocorregueren l'any 1943. El tremolós vell, sota els primers embats del parkinson, havia estat molt fort i al poble es contaven històries increïbles i extraordinàries sobre ell i la seva força llegendària. Les típiques històries que s'emmagatzemaven dins el substrat del temps i que amb el seu pas esdevindrien històries i llegendes que entretindrien els futurs historiadors locals. Va tossir per captar la meua atenció, va beure un glop del seu cafè i em va mirar seriosament.

- Sí? Vaig dir.

- Així que vols saber coses del poble? En Bitlles em va dir que vols saber històries del poble. És cert?

- Sí, m'agradaria que em contés coses del poble. Històries, esdeveniments importants per al meu projecte d'història local.

- Història local?

- Sí... Com es vivia abans...?

- Vivia? A qui li pot interessar? A qui li pot interessar la meua vida? La del carnisser? La d'en Bitlles?

- Sí, és molt important. Que quedi enregistrat per al futur.

- Per al futur?- es notava que no s'acabava de creure les meves paraules, que pensava que estava mentint.- Important és la vida dels reis, això és el que interessa... Nosaltres, al poble... Abans vivien malament, ara també i demà amb tota seguretat també. Serà sempre així! No hi veig l'interès, jove!

I punt. Semblava que l'únic que em quedava per fer era acabar-me el cafè i recollir els meus atapins i anar-me'n, quan el vaig veure aixecar-se de la taula amb el tassó a la mà. Tot un triomf! Un èxit d'entrevista vaig pensar, i començava a notar com el cap em començava a fer mal. Faltaven tres dies perquè justifiqués amb un escrit la generosa beca d'història local que l'ajuntament m'havia donat. La beca m'havia permès viure un estiu meravellós. Però no pintava tan malament, en realitat s'havia aixecat per reafegir-se més cafè. Es va asseure de bell nou. Tal vegada era una espècie de pausa dramàtica, després de tot era conegut per la seva habilitat relatora.

- Així que vols que et conti coses sobre el poble?

- Sí, el que vulgui.

- Bé, com vulguis. Va prendre un altre glop i em va mirar amb els seus ulls cansats. El que et contaré no li he contat mai a ningú.

Oh, quina xerrameca vaig pensar, però estava desesperat per una història, una bona història. Sentia la pesant pressió de la regidoria de cultura sobre mi, faltaven tres dies i encara estava en la casella de sortida.

- Abans, però, hauràs d'apagar això. Va assenyalar la meua gravadora. Merda! Podria utilitzar el bloc de notes? Vaig treure de la meua motxilla un bloc i un llapis.

Com deus saber he treballat de pescador pràcticament tota la meua vida. I, malgrat que ara estigui jubilat, encara ho sóc. I tota la meua

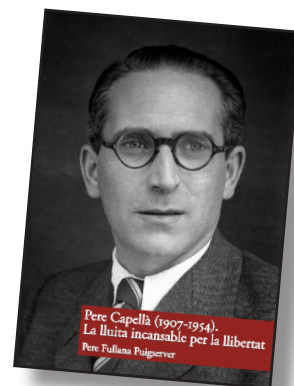
família ho ha estat des que tenim memòria. Vull dir, que el meu pare ho va ser, el meu avi ho va ser també i, probablement, el meu rebesavi també. La terra d'aquest poble és molt pobre i plena de pedres, així que, si naixies fora d'una família d'artesans, les poques sortides que tenies eren o fer-se pescador o soldat. Així era. No sé si està escrit als llibres o si t'ho han contat, però una de les característiques dels pescadors d'aquest poble, i de fet de la navegació dels municipis de la costa nord, és que els navegants eren també mestres d'aixa, fabricaven els seus propis vaixells. Aquí mai han existit unes drassanes pròpiament dites. Hi ha una part del moll habilitat per al manteniment dels vaixells, sí, però al contrari dels altres municipis, nosaltres no hem deixat de fabricar les nostres embarcacions. La gent d'aquí hem après des de ben petits a buscar el tronc ideal per als pals, doblegar amb aigua i foc la fusta, calafatar i adobar els cascs de les embarcacions. També apreníem de les nostres mares a predir el temps que faria mirant el cel, parant orella al cant dels ocells i altres animals. Quan s'estava en la mar era important saber manejar l'embarcació, saber on estan els esculls submarins, localitzar les pesqueres... però era igual d'important saber que si el capvespre era roig i bufava vent de xaloc podia haver-hi tempesta. Bé, de totes formes, tenia cinc anys quan vaig començar a ajudar al meu pare cosint xarxes. Amb set anys vaig començar a sortir a pescar amb el meu pare. En teoria, havia d'anar a escola, però en aquella època les autoritats no filaven tan prim. Així que el meu pare va fer el que feien els altres: dur el seu fill a pescar. Ho has de comprendre, jove. Estàvem a l'any 1943 i el món estava en guerra, i en aquell moment, l'estat suec tenia altres interessos abans que preocupar-se si els fills pobres dels pescadors aprenien les mil i unes d'en Gustav Wasa... Bé, la qüestió és que vaig començar a buidar les xarxes i triar-ne el peix. El peix s'ha de triar, ho sabies? Les xarxes no sempre duen el peix que vols. A vegades duen peix dolent o que pesava massa

poc en les balances de la llotja. Abans pescaven molt de peix: palaia, lluç... Lluç! No com ara que volen declarar en perill d'extinció el lluç al Bàltic. Lluç! Ho pots entendre! El peix amb què el fill del banquer solia alimentar els seus porcs! Record el dia com si fos ahir. Acabaven de tirar les xarxes i bufava a estones un vent fluix de llevant. Pensaven deixar les xarxes durant la nit i recollir-les a l'endemà. Just quan havíem decidit tornar a port, vaig veure surar a estribord un objecte negre. No podíem distingir què era i decidírem dirigir-nos cap allà. La mar estava calma i era difícil creure que les bales xiulaven i gent moria per tota Europa. A mesura que ens acostàvem, vàrem veure que era una persona. Duia un uniforme gris i surava amb els braços estesos. El soroll de l'aigua que copejava la nostra barca i el cos ens va com hipnotitzar. No podíem deixar de mirar. Jo no havia vist mai un mort. Surava a davant nostre. El món sencer semblava haver emmudit. Em vaig acotar i vaig intentar agafar el cos. El meu pensament era que l'havíem de pujar a bord i dur-lo al port. En la lluita per aixecar-lo el cos es va girar i la seva cara inflada i blava em va mirar. On havien de ser-hi els ulls, només hi havia dos forats que em miraven. Em vaig espantar i vaig amollar el cos que amb un xof va copejar l'aigua i es va allunyar uns metres de nosaltres. Amb el renou, el meu pare va semblar despertar-se i em va dir *deixa'l. Millor no ficar-nos-hi. Anem-nos-en. M'has de prometre que no li diràs a ningú el que hem vist*. Una setmana més tard els diaris informaven de la troballa d'un cadàver a la platja d'Hästviken. No es va saber mai com es deia el mort. Si vas al cementiri veuràs la seva làpida. Jo sempre li porto flors.

El rellotge marcava les nou i encara em quedaven tres hores de feina com a mínim. Al carrer es sentien les veus dels infants que jugaven al parc. No vaig poder evitar enyorar la meva bicicleta.

Albert Herranz Hammer

Pere Fullana i Puigserver

Per acomiadar l'any Pere Capellà, que es desenvolupa durant tot l'any 2005, l'Ajuntament organitzà l'acte de cloenda que coincidí amb la presentació del llibre sobre la seva biografia, *Pere Capellà (1907-1954). La lluita incansable per la llibertat*, de l'historiador i investigador algaidí Pere Fullana Puigserver. Per aquest motiu, hem volgut parlar amb en Pere perquè ens contàs de primera mà les seves impressions i vivències sobre el llibre i l'acte de presentació.

Per què et decidires a fer la biografia d'en Pere Capellà?

Em vaig decidir quan van anar prenent forma tots els temes que es podien desenvolupar durant l'any Pere Capellà; de tota manera això va ser una cosa promoguda des de la regidoria de cultura de l'Ajuntament. Des d'un principi hi veia una sèrie de dificultats; per una part, no podia dir que no perquè ja des del començament hi estava molt implicat, encara que hi havia altres circumstàncies que podien crear una sèrie de problemàtiques. Gairebé el que em preocupava era que es volgués engrandir la llegenda del personatge i haver de fer florilegis desmesurats. Per altra part, hi ha la família, jo he fet feina amb en Llorenç i hi ha una amistat de fa anys; després hi ha el fet que sigui un encàrrec i, per tant, ja estàs un poc condicionat a l'hora de fer aquest producte. Al cap de poc temps, a les primeres trobades, em vaig començar a preocupar, perquè jo veia la gent molt obsessionada amb l'any 36 i trobava que aquest tema havia de ser un capítol més. Per altra banda, ja l'havien tractat altres investigadors del nostre poble i era difícil conciliar diversos punts de vista, podia ser un "còctel molotov", perquè hi ha postures irreconciliables que m'han obligat a navegar, anant amb bones i sense agraviar ningú. Allà on em vaig entusiasmar molt, va ser en la primera part de la vida d'en Pere Capellà, abans del 36. Me'n vaig anar als orígens familiars, el més enrra que vaig poder, on tot estava molt mesclat i amb una realitat molt complexa, lluny dels dos blocs en-

frontats que pareixia que existien a l'esclat de la guerra civil. Això em va demostrar que Algaida sempre ha tingut unes riqueses, un debat, una vitalitat d'una generació molt potent que va viure al nostre poble als anys 20, igual que ho pugui ser la que va viure als anys 70, protagonista de la transició, del segle XX.

Quin mètode vares seguir per escriure el llibre?

Un de molt tradicional per fer una biografia. Aquests darrers 15 o 20 anys hi ha una redescoberta del llibre biogràfic, que el fa més atractiu, amb molts d'ingredients que enriqueixen els personatges tractats i totes les seves circumstàncies personals. D'aquesta època que parlem he llegit sobretot molta biografia política. L'únic problema que hi havia era com contar d'una manera equilibrada, sense ferir susceptibilitats, sense alts i baixos, sense excessos. Això ha fet que els capítols que pareixia que quedaven més buits; els hagi estudiat molt més a fons i he trobat més coses per contar. Per exemple, l'any 28, ell se'n va al servei militar i llavors comences a estudiar tot el que representa aquella època i t'adones que *Vida artillera* el publica la impremta del Mascle Ros, d'aquí passes a les seves revistes *Cultura*, *Copeo*, *Pitos y Flautas*, *Foc i Fum*, que la hi prohibien i li havia de canviar el nom cada dos per tres. Aquí ja ens trobam que Pere Capellà fa les seves primeres incursions en el món de la literatura. A d'altres capítols, com el darrer, que és molt llarg i tracta del seu teatre, jo n'he intentat fer una

lectura totalment diferent, més social si vols, més biogràfica; si anava a l'estrena, si pujava a l'escenari, de quina manera ho vivia. La part més literària ja l'han estudiada altres especialistes, a les seves obres completes i na M. Magdalena Alomar ha fet un treball extraordinari. Però a les petites notícies que anaven sortint al *Baleares*, on Pere Capellà hi publicava diàriament les *Coplas sin malícia*, cada 15 dies o 3 setmanes hi trobam una bona crònica d'Algaida. També m'ha interessat tot quant deien per Algaida d'ell; són petites coses que aparegueren entre l'any 49 i el 54, que han fet que el capítol 10 tenguí 80 pàgines. Però és que hi surten coples, teatre, poesia, família,... només aquest capítol podria ser perfectament un llibre.

Què et va parèixer l'acte del Casal?

Quan vàrem organitzar aquell curs, que donàvem crèdits als estudiants de la UIB, ja vaig plantejar la possibilitat de convidar en Carod Rovira; perquè, quan en Pere Capellà l'any 31 fa una opció política i s'afilia primer al Partit Radical Socialista (després a Esquerra Republicana Balear i de Catalunya), ell era un gran admirador de Marcel·lí Domingo, que va ser ministre d'educació a Madrid i mestre d'escola, com en Pere i militant del mateix partit. Llavors em vaig trobar que un dels historiadors que més bé coneixia aquest personatge era en Carod. Volíem fer un final potent, perquè el llibre no passàs desapercebut, ni deixàs indiferent ningú i, després del primer contacte amb en Carod, al cap de 24 hores ja va dir que sí. Tenguérem temps per dur a terme una estratègia i frenar les iniciatives que poguéssim tenir *El Mundo* i des del grup Serra, on faig feina, ja començàrem a donar petites notícies sobre l'acte del Casal, amb unes setmanes d'antelació, perquè si ho haguéssim mantingut en secret, el diari d'en Pedro J. t'ho treu en portada i t'ho refreda tot. El fet de fer-ho públic, va llevar pólvora a aquesta gent, que així i tot feren llarg. Jo crec que era molt important que es creàs un clima gens hostil d'unitat. Era bo que hi hagués el PSOE, que hi hagués el PSM i la gent d'Esquerra Republicana. En Carod estava tan emocionat quan se'n va anar, que va dir que

ho escriuria i el dimecres horabaixa següent, em va telefonar per dir-me que era l'acte més impactant de tots quants havia assistit a Mallorca. Del que estic més content és que la gent, quan ens topam pel carrers d'Algaida, em diuen que llegeixen el llibre. L'acte va generar les ganes de llegir aquesta biografia i primordialment va ser un acte cultural, que tots volíem que ho fos, amb les actuacions musicals incloses. És d'agrair que en Carod alabàs públicament el llibre i que en Llorenç i na Margalida Capellà se sentin satisfets de la biografia de son pare.

Quins altres projectes tens?

Això no ha acabat encara i, per ventura, hi haurà alguna sorpresa relacionada amb aquest tema. Tenc dues assignatures pendents d'aquest llibre, per les presses dels darrers moments; una, que no té índex, ni onomàstic ni toponímic i també hi ha un parell de coses que voldria completar. Des de l'Ajuntament ho comprenen i a una propera edició es podria refer. Hi ha un buit, durant els anys de guerra que en Pere va viure a Catalunya. Ell, quan estava a Montcada, feia feina a una escola racionalista, moderna, privada, de Ferrer i Guàrdia, i tota la seva documentació es perdé amb les turbulències del final de la guerra.

Pere, moltes gràcies per la xerradeta i enhorabona pel llibre. Desitjam que sigui tot un èxit de divulgació i desperti l'interès que sens dubte té una obra d'aquesta envergadura.

Pere capellà. La lluita incansable per la llibertat

“... de lluita incansable per la llibertat”. Així glosa el poema escrit per Pere Capellà *Jo soc català*, magníficament orquestrat i cantat per Biel Majoral. Aquest és el títol del llibre que ha escrit en Pere Fullana Puigserver. Aquesta és la frase que defineix el que va ser la vida i l’obra de Pere Capellà i Roca. Una lluita per aconseguir una societat lliure, justa i igualitària, una convivència democràtica, solidària i tolerant.

Paraules que se sentiren l’horabaixa del 14 de gener a l’auditori del Casal Pere Capellà durant l’acte de presentació del llibre *Pere Capellà (1907-1954). La lluita incansable per la llibertat* de Pere Fullana Puigserver, que ha publicat l’Ajuntament d’Algaida. Paraules extraordinàries, ja que signifiquen els valors suprems dels éssers humans.

Lluita feta per una persona íntegra i compromesa; lluita feta, sobretot amb dignitat. Una dignitat escrita en lletres majúscules, perquè Pere Capellà fou una persona digna, que va viure dignament la derrota, la repressió, la postguerra i, finalment, el seu reconeixement.

Motius aquests, més que sobrats, perquè un poble honori i recordi la persona i l’obra d’un dels seus fills predilectes. Motius pels quals, des de les pàgines de la revista *Es Saig*, l’Agrupació Socialista d’Algaida vol donar l’enhorabona a l’Ajuntament d’Algaida per la iniciativa que començà l’any 2004 amb la declaració de *2004 Any Pere Capellà*, que va viure un dels seus moments més intensos i emotius durant les passades festes de Sant Honorat amb la presentació del llibre de Pere Fullana.

La presentació a càrrec de Josep Lluís Carod-Rovira, president d’Esquerra Republicana de Catalunya, fou un acte molt sentit per a tots els que eren dins i fora de l’auditori. Carod-Rovira, en una excel·lent intervenció, recordà qui fou Pere Capellà i quin va ser el seu compromís dins aquella societat de la primeres dècades del segle XX. Si més no, la seva intervenció va servir per entendre una època convulsa de la nostra història més recent, a través d’una persona, com Pere Capellà, que en fou protagonista directe.

Creiem i estam convençuts que el president d’Esquerra Republicana de Catalunya era la persona més indicada per dur a terme aquesta tasca. No hem d’oblidar que Pere Capellà fou membre actiu d’Esquerra Republicana Balear a Algaida, durant la Segona República, i, després ja al Principat, membre d’Esquerra Republicana de Catalunya. I no hem d’oblidar que aquests foren els motius pels quals fou perseguit i empresonat, pels quals se li negà el retorn al seu poble. És veritat, altres algaidins també foren perseguits i alguns pagaren amb la vida el seu compromís amb les idees de la República, però Pere Capellà va esdevenir un símbol per a aquella generació d’algaidins compromesos en una època d’esperances i frustracions.

Hom pot entendre que hi hagi sectors que discrepin de la conveniència de la presència de Carod-Rovira en l’acte de presentació. El que és difícil d’entendre és que hi hagi persones que diguin que no s’entenia gaire que Carod-Rovira fes la presentació del llibre. Dir això no sols és desconèixer una part de la nostra història,

Futur 2007 Necessitam parlar amb tu

sinó ignorar-la perquè només des d'aquesta situació una persona pública pot fer semblant afirmació.

Volem donar la nostra enhorabona a l'autor del llibre, Pere Fullana, pel seu treball minuciós i complet, pel seu rigor a l'hora de contar-nos d'una manera apassionada la vida de Pere Capellà, per la descripció que fa d'Algaida i la seva societat durant l'època de la Restauració i la Segona República. Ell mateix ho va dir *"no es tracta només d'una biografia sinó d'una mirada profunda al paisatge, al temps i a un país en un moment determinat"*.

La nostra felicitació als artistes: Margalida Roca (piano), Maria Rafael i Joan Antoni Oliver (veus) per la magistral interpretació de cinc peces de l'obra *El carrer de les tres Roses* de Pere Capellà i a totes les persones i entitats, entre altres aquesta revista, que han fet possible dur endavant aquest homenatge tan merescut a un algaidí que fou definit durant l'acte *"com una persona que a través de la mirada, el somriure i la dignitat, defensà les idees en les quals creia fins a la mort"*.

Finalment, no podem deixar de felicitar tota la família de Pere Capellà, els seus dos fills, Llorenç i Margalida; el seu nét Pere i la seva nora, Carme, i la resta de la família per haver donat suport des del primer moment a aquest projecte, per la seva participació i sobretot perquè mai han oblidat que són els hereus del llegat que Pere Capellà els deixà, d'un passat de lluita incansable per la llibertat.

Ara, des de l'oposició i de cara a les pròximes eleccions del 2007, necessitam el teu suport per millorar la nostra feina i preparar-nos per als importants reptes que ens esperen els pròxims anys.

Els darrers anys el PSM, aquí i a altres pobles de Mallorca, hem demostrat que sabem governar i donar respostes a les necessitats reals de la gent.

Algaida Pina i Randa necessiten polítiques progressistes, aplicades amb un esperit obert i constructiu.

El PSM vol aportar solucions correctes als petits i grans problemes del municipi.

Els pròxim mesos tenim un objectiu ben clar: parlar amb tu, escoltar tothom, perquè sabem que la política local és la política de les persones.

Aquest és el nostre punt de partida i també la nostra gran meta. Perquè sense veïns que es preocupin uns dels altres, no hi ha poble, per molt que ens n'omplim la boca.

Et farem de veure, però si vols prendre la iniciativa, apunta't a la nostra agrupació. Fes els teus suggeriments. Aporta les teves opinions.

Com a regidor del PSM i cap de l'agrupació estic a la vostra disposició. Ben cordialment,

Pere Sales Mascaró
Secretari General de l'Agrupació
d'Algaida del PSM-EN
Telèfon 660 139 560

El PP de Algaida critica la gestión del equipo de gobierno en la ubicación de la parada de autobús en el pueblo

El Partido Popular no está de acuerdo con la intención del alcalde de pagar nuevamente un estudio de viabilidad

El Partido Popular de Algaida critica la gestión del equipo de gobierno en torno a la ubicación de la parada del autobús. Tras la negativa de la empresa concesionaria de crear un total de cinco paradas en el núcleo urbano, tal y como se aprobó en pleno, el equipo de gobierno consistorial estudia la posibilidad de encargar un tercer estudio de viabilidad a la empresa que realizó el primero, lo cual acarrearía un nuevo gasto para las arcas municipales.

“El equipo de gobierno está gestionando este asunto de manera nefasta”, explica el portavoz del PP en el municipio, Damià Amengual, quien asevera que “no sería normal encargar un tercer estudio a una empresa privada cuando nosotros somos los que vivimos en el pueblo y conocemos perfectamente las necesidades de los vecinos”, y recuerda que “desde el primer momento el

PP ha apostado por situar la parada del autobús en la Plaza”.

El Partido Popular cree que esta situación “se le ha escapado de la manos al alcalde” y “ya no sabe qué hacer”, hasta el punto de que “está dispuesto a costear un nuevo estudio porque no ve la forma de encontrar una solución”, subraya Amengual, que agrega que “ya en su día solicitamos un plenario extraordinario para aportar una solución, al no estar de acuerdo con la medida adoptada por el equipo de gobierno, de ubicar la parada en el carrer de l’Estació”.

El problema de la ubicación de las paradas de autobús colea en Algaida. Los vecinos resultan como los mayores perjudicados en este sentido, porque no se encuentra una solución definitiva que solvete un problema que padecen todos los algaidins.

CURS DE CUINA BÀSICA MALLORQUINA

Dies: dilluns 6, 13 i 20

Horari: de les 20 h a les 21.30 h

Imparteix la sessió l'algaidina: Mercè Ogazón Ribero

Cal portar: a determinar

Edat dels participants: a partir de 16 anys.

Inscripcions: fins a dia 4, places limitades.

Lloc: A Can Lluís de Pina

VOLS PARTICIPAR AL PRIMER GRAN PRIX DE JOVES DELS MUNICIPIIS DE MALLORCA? HEM DE SER 20 JOVES MÉS 3 RESERVES

La data límit per enviar les inscripcions al Consell de Mallorca és el diumenge 19 de febrer.

Aquest torneig constarà de proves físiques, culturals, etc. Serà una gimcana que es realitzarà a través de semifinals amb sorteig entre els municipis participants.

Edats dels participants: a partir de 16 anys i la mitjana d'edat no pot superar els 30.

CURS DE DANSA DEL VENTRE (CONTINUAM EN MOVIMENT)

Dies: dissabtes 4, 11 i 18

Horari: de les 18 h a les 19.30h

Imparteix el curs: Mariona Cruz Valls

Cal portar: Roba còmoda i calcetins gruixuts.

Edat dels participants: a partir de 14 anys.

Inscripcions: fins a dia 3, places limitades.

CURS BÀSIC D'INICIACIÓ AL MASSATGE ESPORTIU

Dies: dimecres 8 i 15

Horari: de les 20 h a les 21h

Imparteix el taller l'algaidina: Maria Magdalena Rafael Oliver

Edat dels participants: A partir de 14 anys.

Inscripcions: fins a dia 7, places limitades.

PREPARACIÓ DE LA RUA, VOLS COLABORAR AMB LA COMPARSA I CARROSSA DE LA RUA DEL CASAL DELS JOVES?

Dies: dissabte 4, 11 i 18

Horari: de les 19.30h a les 20.30h.

Cal portar: idees i ganes de participar.

Edat dels participants: els joves d'Algaida, Pina i Randa

VIATGE DEL CASAL DELS JOVES A GRANADA!!!!

Dies: 20, 21, 22 i 23 d'abril.

Edat dels participants: a partir de 18 anys.

Preu: 205 €

Inscripcions: fins a dia 28 de febrer.

Anima-t'hi!!!!!!

HORARI DEL CASAL DELS JOVES DEL MES DE FEBRER

Tots els dilluns i dimecres de les 19.30 h a les 22 h, i els dissabtes de les 17 h a les 22 h.

Biel Fornés Serra
Dinamitzador juvenil del Casal

Junt a les lleis o normes jurídiques de què començarem a parlar al comentari anterior, hi ha també altres classes de normes. Són aquestes principalment: els usos de caràcter social, les normes morals o ètiques, les normes o manaments religiosos i les normes de dret internacional entre els estats, etc.

És necessari, per tant, determinar què s'entén per normes de caràcter jurídic, per diferenciar-les de les altres indicades que no tenen aquesta condició. Les jurídiques són aquelles que normalment manen, permeten o prohibeixen una determinada conducta, ja sigui una acció o una omisió. A més, i això les distingeix de totes les altres normes indicades, que, en el cas d'incompliment del que disposen, es pot legalment imposar per les autoritats i en definitiva pels jutjats i tribunals una sanció; o sigui, un mal actual, mitjançant coerció o constrenyiment, consisteix en una quantitat de doblers o en una multa; o en cas d'un delictes, la presó. Així, si no es paga un impost establert legalment per l'autoritat pública o si no es paga una multa de trànsit, per exemple, es disposa l'embargament dels béns del deutor i després es pot realitzar la seva venda, per l'autoritat, fins a cobrir el deute no pagat.

Però el dret no està constituït únicament pel conjunt de lleis que prohibeixen o ordenen una determinada conducta. Hi ha tota una altra part, sens dubte molt més important, de normes jurídiques que reconeixen drets i facultats a totes les persones físiques i jurídiques i, també, capacitat legal d'obrar perquè puguin realitzar, si volen, actes jurídics amb finalitats pràctiques que considerin necessàries, útils o convenients, establint determinades relacions jurídiques de tipus personal, familiar, econòmic i successori.

Així, fent ús principalment de la llibertat i de l'autonomia de la voluntat contractual, dins uns límits molt amples, fan possible el tràfic jurídic general: mobiliari i immobiliari i de serveis de moltes menes, base de l'economia i també de la lliure competència, gairebé amb la convenient i, de vegades, necessària intervenció

de les lleis per evitar possibles abusos. És a dir, mantenint la lliure activitat contractual dins les exigències socials o en defensa dels injustament perjudicats.

La Constitució espanyola de 1978 reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia del mercat (art.38) i l'article 40 estableix que els poders públics promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per una distribució de la renda més equitativa. I el Tractat de la Constitució de la Unió Europea determina que aquesta obrarà en pro del desenvolupament sostenible d'Europa, en una economia social de mercat altament competitiva, tendint a la plena ocupació i al progrés social (art. 1-3-3).

Els contractes de moltes diverses classes: compravendes, permutes, crèdits personals i crèdits hipotecaris, arrendaments, aparcaries i d'altres són els instruments jurídics que els particulars, les empreses, les societats: anònimes de responsabilitat limitada, etc., les cooperatives agrícoles i industrials, etc., fan possible, en conjunt, la economia del mercat, avui d'abast també europeu i mundial, per causa principalment de les noves tecnologies, les telecomunicacions, i internet.

Celebrat el contracte, produeix efecte entre les parts contractuals i té força de llei entre elles i, des de llavors, obliga necessàriament al compliment del seu contingut expressament pactat i també a totes les conseqüències que, segons la pròpia naturalesa, siguin conformes a la bona fe a l'ús i a la llei.

Com hem indicat al començament, junt a les normes jurídiques n'hi ha d'altres, com les referents als usos o costums socials. Aquestes són pràctiques externes de comportament de les persones que formen part d'un poble, una nació, una col·lectivitat o un grup. No es pot exigir generalment o normalment el seu compliment davant els jutjats i tribunals, com es pot fer amb les normes jurídiques. Però exerceixen certament una forta pressió social sobre les persones i, de fet, són pocs els que s'atreveixen obertament a desafiar-les. Això pot suposar l'apartament o l'exclusió d'aquella persona que no les accepta,

del grup social al qual pertany. Encara que això pot resultar de vegades injust.

Hi ha tot unes maneres de vestir, de menjar, de saludar, de relacionar-se, de reunir-se, de fer festa, etc., que són observades generalment per les persones que formen el grup social.

Entre els usos socials, n'hi ha d'altres que venen marcats d'una manera molt personal, segons la forma de ser i els gusts de cadascú, si bé també reben un impuls o vénen dificultats socialment. Volem referir-nos a la manera de fer amistats, de participar en l'ús de la natura, de valorar i intervenir en la cultura i també en la contemplació i realització de la bellesa o de l'art, com el cant, la música, etc. Normalment avui, ningú no pot ni vol prescindir de gran part d'aquests elements civilitzadors i humanístics que la societat ha de potenciar.

D'altra banda, és molt cert que sobretot en els últims trenta anys, els usos socials han experimentat i experimenten molts de canvis de manera profunda i accelerada. Per exemple, el cas extrem dels duels o combats per uns dits "honors" entre nobles i personatges, els quals no han desaparegut fins a principis del segle XX, malgrat totes les prohibicions morals, socials, religioses i legals. Han resistit temps, però l'evolució i el canvi de mentalitat social els ha esborrat gairebé totalment.

Finalment hem de referir-nos a alguns valors determinants relacionats no sols amb les pràctiques o el tracte social, sinó també amb alguns principis jurídics, com el de legalitat i de legitimitat, que ara convé subratllar. Així es pot deduir del Títol VIII de la Constitució, dels Estatuts d'Autonomia de les Illes Balears, de Catalunya i d'altres comunitats històriques. Són les idees i el sentiment de la pròpia terra, de la nostra història i del nostre dret i també de la pròpia llengua i cultura. Siau qui sou, va dir el poeta, com a persones i com a poble. Cal valorar-ho tot degudament, però sempre cal fer-ho sense discriminacions injustes i reconèixer els veritables drets dels altres, sense renunciar, naturalment i lògicament, al que som i volem ser.

Com cada any, dia 8 de gener la Banda de Música d'Algaida organitzà a Sa Portassa el ball, que amb gran il·lusió i esforç prepara per a tots els socis i sòcies de la banda. Una vegada més, va ser una reunió d'amics on la música en directe i el ball foren els protagonistes.

Des d'aquí volem donar les gràcies a en Xesc Vidal per cedir-nos un any més el local de Sa Portassa així com també al director convidat per a aquesta festa Andreu Julià.

Si us interessa col·laborar amb la Banda de Música i fer-vos socis, basta comunicar-ho a qualsevol membre de la banda o a través del correu electrònic:

bandalgaida@yahoo.es

es saig

DARRERS DIES A ALGAIDA 06

23 de febrer || **DIJOURS LLARDER**

Rueta del col·legi Pare B. Pou · Col·locació den Camestortes.

Dissabte, 25 de febrer || **RUA D'ALGAIDA I FESTA
DEN CAMESTORTES**

Rua · Judici · Sopar i Gran Ball
de Carnaval. Places limitades. Organitzat
pel C. E. Algaida.

PROGRAMA D'ACTES

Dijous, 23 de febrer. *Dijous Llarder*

14.30 hores. **Sortida de la Rueta** des del col·legi Pare B. Pou amb tots els nins i nines disfressats i amb en **Camestortes** per fer el quadrat.

En arribar a sa Plaça, **Acte de col·locació den Camestortes en el balcó** amb la participació dels nins i nines del col·legi Pare B. Pou.

Dissabte, 25 de febrer. *Rua i Festa d'en Camestortes*

16.30 hores. **Concentració de les comparses i carrosses** al carrer Pare B. Pou.

17.00 hores. **Sortida de la Rua** cap a sa Plaça acompanyada de la Banda de Música d'Algaida. Incorporació d'en Camestortes. A continuació les carrosses i la gent disfressada faran el quadrat. El recorregut serà el següent: Sant Joan, Migdia, Amargura, Unió, Roca, Aigua i Sa Plaça.

18.00 hores. **Arribada de la Rua** a sa Plaça. **Exhibició de les comparses** damunt el cadafal i **lliurament de premis** del concurs de comparses i carrosses de la XVII Rua d'Algaida.

19.00 hores. **Representació del judici**, condemna i execució d'en Camestortes.

19.30 hores. **Sortida de la comitiva fúnebre**, dels familiars d'en Camestortes i la Banda de Música d'Algaida, que realitzarà un recorregut al voltant de Sa Plaça i que finalitzarà a sa Portassa.

De les 20.00 a les 21.00 hores. A sa Portassa, **servei de bar per a tot-hom**. Preus populars. Organitzat pel C. E. Algaida.

21.00 hores. **Gran sopar de Carnaval** organitzat pel C. E. Algaida. Places limitades. Venda de tiquets al Bar del camp de futbol Es Porrassar, a la perruqueria de ca na Maciana, al cafè s'Acadèmia i a ca'n Rapinya.

23.00 hores. **Gran Ball de Carnaval**. Entrada lliure. Organitzat pel C. E. Algaida.

CONCURS DE COMPARSES

Bases per participar

Amb motiu de la celebració de la XVII Rua d'Algaida, que es farà dissabte dia 25 de febrer de 2006 a les 17.00 hores, l'Ajuntament d'Algaida organitza el concurs de comparses que es regirà amb les següents bases:

1. S'entendrà que un grup de disfressats formen una comparsa quan aquest tenguin un mínim de cinc components.
2. Totes les comparses que duguin una carrossa relacionada amb el tema de la disfressa, tendran un premi complementari.

PREMIS

3. Premis de participació:
 - 3.1. Cada comparsa pel fet de participar, tindrà un premi en efectiu de 40 €.
 - 3.2. Les comparses que superin el nombre mínim de components, veuran augmentat el seu premi.
 - 3.2. Cada carrossa, pel fet de participar, tindrà un premi en efectiu de 40 €.
4. S'atorgaran els següents premis en les següents categories:
 - 4.1. Categoria de comparses:
 - 1r premi dotat amb 200 €
 - 2n premi dotat amb 100 €
 - 3r premi dotat amb 60 €
 - 4.2. Categoria de carrosses:
 - 1r premi dotat amb 200 €
 - 2n premi dotat amb 100 €
 - 3r premi dotat amb 60 €

4.3. Amb la finalitat de fomentar la participació dels joves entre 8 i 15 anys, s'estableix una **categoria especial junior**. Els components hauran d'estar, tots, en aquesta franja d'edat.

1r premi dotat amb 100 €
2n premi dotat amb 150 €

5. S'atorgarà un premi especial de 100 € a la comparsa més animada (amb música, amb show, amb interacció amb el públic, etc.). A l'hora de formalitzar la inscripció heu d'assenyalar si la comparsa o la carrossa durà música.

6. El Jurat tindrà la facultat de, si així ho considera, deixar desert els premis especials.

INSCRIPCIÓ

7. En el moment d'efectuar la inscripció s'ha de detallar:

- El nom de la comparsa.
- El número exacte de components.
- Si la comparsa anirà acompanyada d'una carrossa.
- Nom i número de telèfon d'un dels components de la comparsa.
- Si la comparsa o la carrossa duran música.
- Si participen a la categoria general o a la categoria junior. En el cas de participar en la categoria junior, s'ha d'assenyalar la data de naixement de tots els components.

TERMINI I LLOCS D'INSCRIPCIÓ

8. El termini per inscriure les comparses i carrosses finalitzarà divendres dia 24 de febrer a les 13.00 hores.

Us podeu inscriure en horari d'atenció al públic:

- A les Oficines municipals de la Casa de la Vila.
Tel.: 971 12 50 76
- A la Biblioteca Municipal-Punt d'Informació Juvenil.
Tel: 971 66 56 39

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Ajuntament d'Algaida amb la col·laboració del Col·legi Pare B. Pou, la Comissió Organitzadora de la Festa d'en Camestortes i el Club Esportiu Algaida.

Una xerradeta amb...

Formació religiosa, dins o fora dels centres educatius?

Aquest és un dels grans debats que ha obert la LOE. L'escola s'hauria de desvincular de l'ensenyament de la religió, de totes les religions, com a catequesis, però sí crec que la història de les religions s'hauria d'estudiar tal com es fa amb l'art o les civilitzacions, a l'ESO. En el nostre cas, la història de la religió catòlica s'hauria de conèixer perquè forma part de la nostra cultura, de la nostra manera de ser.

Què fas durant el temps lliure?

M'agrada tenir la sensació de perdre el temps... M'agrada llegir narrativa, novel·la i contes, i un poc de poesia. Vaig amb freqüència al cinema però som selectiva, m'agrada el drama. No escolto molt la ràdio i els vespres veig la televisió a casa, amb ma mare.

Fa anys que vaig al molí d'en Xina on treball amb diferents tècniques d'expressió plàstica; anar-hi m'estimula, hi trobo un punt de partida per expressar-me i amb el contacte i intercanvi amb la gent sempre s'aprèn. És molt gratificant poder plasmar sobre un paper o un altre suport els teus sentiments i poder-te comunicar amb la gent.

Canto a l'Orfeó Castelltix i a la Petita Coral i m'ho pas bé. No tenc molt de sentit musical per això necessito sentir-me envoltada per la veu de les meves companyes i amigues.

Dedic, des de fa molts d'anys, temps a l'Obra Cultural d'Algaida, form part de la directiva. En general coincidisc amb els seus interessos i objectius en defensa de la nostra llengua, cultura, patrimoni, etc. Amb les excursions he conegut més Mallorca i l'estimo més.

M'agrada viatjar, em va impactar de forma especial el viatge a l'Índia. Viatjar obre els ulls a altres cultures, a altres formes de sentir i de pensar, s'aprèn molt.

Et proposo fer una passejada pel nostre poble, cap on anem?

Hauria de caminar una hora diària per prescripció mèdica ... Podem anar pel camí de Darrera les Vinyes i seguir cap a Binicomprat. El tros de les alzines em transporta, el paisatge tan frondós, el cant dels ocells... em relaxa especialment quan hi vaig tota sola, en silenci. Un altra zona que m'agrada molt és la vall de Punxuat amb la serra de Galdent.

Parla'm del que t'agrada i del que no d'Algaida.

Un tros que m'agrada és precisament aquí davant, davant ca meva, el conjunt format per tres cases i tres molins, el quadret amb les creus de terme, que s'han de protegir... El ball dels Cossiers, ...

No m'agrada el trànsit pel poble, els cotxes mal aparcats, enyor la plaça d'abans amb els pins grossos, confio que els lledoners també facin una bona ombra. Tampoc m'agrada la quantitat de construcció que està espanyant a pas de gegant la tipologia del poble, malgrat que ja ve d'enrera, ara s'accentua molt.

Què els diries a les persones que veuen la immigració com un perill social, què en penses d'aquest canvi que estam vivint?

Crec que les persones que deixen ca seva ho fan per vertadera necessitat. El país que les rep els ha de poder donar feina, serveis socials i ajudes perquè puguin conèixer els costums i es puguin integrar. En venir gran quantitat de gent, la societat no la pot absorbir de forma natural, llavors ve la marginació. Dins l'escola es donen serveis i mecanismes que afavoreixen la integració dels infants, però la família en queda al marge, llavors s'agrupen afavorint l'automarginació.

Políticament s'hauria de potenciar el desenvolupament dels països pobres i evitar que s'hagi de sortir per manca de feina o fins i tot per fam.

Em preocupa que aquest fet ens faci perdre la identitat com a poble, la nostra llengua, cultura i tradicions.

Catalina Martorell Llaneras *Tiu*

Si algú se't dirigeix en un altre idioma, com li respons?

Jo m'expres en català perquè és la meua llengua, em costa canviar i tract d'ajudar-me amb gestos. Pens que tots els mallorquins hauríem de fer un esforç per no girar tan fàcilment i em molesta, sobretot, certa prepotència que a vegades acompanya al "no te entiendo", així encara em mantenc més ferma. Jo no deman que em xerrin en català, però sí que m'hi entenguin i que m'hi pugui expressar lliurement.

Violència domèstica, per què encara n'hem de parlar?

És un dels greus problemes de la societat actual, crec que no ve tot sol; quan és de l'home cap a la dona es signe de masclisme que considera la dona un ésser inferior. Sempre n'hi ha hagut, afortunadament ara es destapa més. Pens que la dona maltractada ha de tenir protecció eficaç i ajudes per part de l'Administració, donar-li recursos per poder sortir del cercle on viu. També em preocupa la violència, física o mental, que puguin viure els infants.

Un infant que viu maltractaments a ca seva fàcilment els reproduirà de major.

Catalina, què li passa a la nostra societat?

La societat ha d'assumir canvis que li costa assimilar: diferents tipus de famílies, la importància dels diners que ho mouen tot; desafortunadament, nous valors socials... Mallorca es veu obligada a uns canvis molt grans, des d'una societat tancada, passant pel "boom" turístic fins ara. No és gens fàcil.

Recorda els anys que participaves a la política municipal...

Aquells sis anys de regidoria em varen formar personalment, em varen ajudar a créixer, varen ser durs per a una regidora sola del partit que

representava, però esper que jo aportàs qualche cosa positiva al poble.

Actualment segueisc militant al PSM i form part del grup municipal, perquè la política municipal em preocupa.

Com ho veus?

La política municipal és una tasca del dia a dia, per això s'ha de tenir molt de contacte amb la gent. El poble et fa arribar suggeriments, propostes, aportacions i els polítics l'han de saber escoltar per poder triar el millor camí.

Em preocupa que vells problemes com el trànsit encara no estiguin solucionats, ja fa massa que duren. L'actual reforma circulatòria és tímida i en casos puntuals no encertada, pens que el nucli al voltant de l'església hauria de ser de vianants.

Veig bé que l'actual grup de govern tracti de dotar el poble dels serveis i de les infraestructures necessàries (escolars, sanitàries, esportives, socials...), però som crítica amb la manera de dur-ho a terme.

Pens que l'Ajuntament hauria de controlar i frenar el creixement urbanístic que experimentam, ja que en molt poc temps podem duplicar fàcilment el nombre d'habitants, fet que em preocupa per la identitat de poble.

Na Catalina encara té aquells ulls vius i estic segura que té més coses a dir, però s'ha fet tard i deixam la conversa intentant traduir una dita d'Oscar Wilde.

Ens acomiadam. En sortir al carrer, era fosc i tornant a fer el camí cap a casa anava comprovant, una vegada més, que no és agradable l'excés de trànsit, les voreres estretes, d'altres amb obstacles... sort que tenim de poder passejar per fora vila.

Catalina Martorell Llaneras *Tiu*

Caminant cap a la casa de na Catalina per fer-li l'entrevista que els companys d'Es Saig em demanaren, recordava com la vaig conèixer. Va ser en els anys vuitanta, per parlar d'una alumna, na Cristina; ens va presentar una bona amiga i ens trobàrem a la cafeteria Niza de Palma. Recordo molt bé els seus ulls vius i sobretot la forma com ens explicava la situació d'aquella alumna que tindríem en comú: era evident la seva bona feina i il·lusió que desprenia com a professional de l'ensenyament. Arribant a la Tanqueta el cel era d'un vermell encisador.

Parla'm de tu, de la teva família, dels estudis...

Em diuen Catalina *Tiu*, vaig néixer fa 50 anys en aquesta casa. Som l'única filla d'una família treballadora, mon pare era llenyataire i després picapedrer i la mare jornalera. Vaig anar a les Escoles d'Algaida fins als 10 anys, llavors a

l'Acadèmia on vaig fer el batxillerat elemental i, a Palma a l'institut Joan Alcover, vaig cursar el batxillerat superior. Mon pare i ma mare varen fer un esforç perquè pogués estudiar, els estic molt agraïda.

Volia fer una carrera de tipus tècnic, però m'havia de quedar a Mallorca i vaig triar magisteri, especialitat de matemàtiques, i estic molt contenta del que vaig estudiar.

En acabar, vaig treballar un curs a l'ensenyament privat i al 1977 vaig aprovar oposicions. Després de dos cursos a Sencelles, em donaren plaça definitiva a Tenerife, on no vaig anar, i em vaig quedar en comissió de serveis aquí, a Algaida un curs, un altre a Bunyola, dos a Vilafranca i finalment a Montuïri, on ja fa 23 anys que hi treball. Era una escola capdavantera, ja es feia l'ensenyament en català. M'hi trob molt bé, és petita, amb alumnat del poble i els de fora s'integren, arrelada al medi i prop de casa. M'hi agradaria poder-m'hi jubilar.

Creus que està en crisi el model educatiu actual?

Actualment sentim a parlar i molt de la reforma educativa, de la LOE, i a vegades no hem de fer cas de les anècdotes que els mitjans informatius treuen sobre el canvi LOCE-LOE. Sí que record amb certa enyorança els anys vuitanta quan es parlava d'innovació pedagògica, del moviment per fer una escola nova, quan es treballava de forma "altruista" i molt en equip. Crèiem que les coses es podien canviar des de sota. Abans hi havia unes necessitats que actualment estan resoltes, ara tenim més recursos humans i materials que són bons i necessaris, però ens manca preparació conjunta, temps per preparar i coordinar els treballs.

